

PROGRAMMABEGROTING 2011

VOORWOORD

Hierbij presenteren wij u de programmabegroting 2011 van de gemeente Dinkelland; de eerste sinds ons aantreden in april 2010. De opzet en de systematiek van de programmabegroting sluit aan bij die van het raadsplan en de jaarstukken. Op deze wijze ontstaat een logisch en helder stramien dat de hanteerbaarheid en continuïteit ten goede komt. Dit biedt een goed handvat om de sturende rol van de raad in de jaarlijkse planning & controldocumenten vorm te geven en te borgen. Sinds een aantal jaren worden de ambities voor het komende jaar uiteengezet met behulp van de bekende 3 "W-vragen":

- Wat willen we bereiken
- Wat doen we daarvoor
- Wat mag het kosten

De programmabegroting 2011 is de financiële doorvertaling op programmaveld-niveau van het raadsplan 2011 en het collegeprogramma 2010-2014 "Samen kiezen voor kwaliteit". Op haar beurt vormt de programmabegroting de basis voor de door het college op te stellen productenraming, het operationele financiële instrument voor de concrete uitvoering van de collegetaken.

De voorbereiding en vaststelling van de programmabegroting 2011 heeft plaats gevonden binnen een bijzondere context. De huidige economische recessie en de verslechterde meerjarige vooruitzichten voor de uitkeringen uit het gemeentefonds maken het noodzakelijk om de broekriem aan te halen en keuzes te maken.

De raad staat voor een zeer belangrijke opdracht: het bereiken en meerjarig borgen van een goede balans tussen enerzijds een structureel financieel gezonde gemeente Dinkelland en anderzijds een blijvend ambitieuze en ondernemende gemeente Dinkelland. Tot dusver heeft Dinkelland laten zien daar goed in te zijn: investeren en aan de weg timmeren en een gezonde financiële huishouding voeren. De uitdaging die uit de begroting 2011 vloeit, is dit ook voor de toekomst te borgen. De aangekondigde bezuinigingen door het kabinet zijn nog onbekend en nog niet verwerkt in de cijfers. Het meerjarenperspectief voor 2012-2014 zal na bekend worden van deze rijksbezuinigingen nog drastisch gaan wijzigen. In het najaar zijn we genoodzaakt met u een strategische heroriëntatie te gaan voeren, een operatie die moet leiden tot een toekomstbestendige gemeente waar ambities en middelen in balans zijn.

In het kader van het vastgestelde pakket van maatregelen bij het raadsplan 2010 is besloten om de budgetten te bevriezen op het prijsniveau van 2009. Uiteraard betekent dit een versraling van de budgetten, maar gezien het huidige inflatieniveau wordt het effect van deze maatregel als minimaal verondersteld. De opbrengsten en heffingen zijn daarentegen aangepast met het meerjarige gemiddelde inflatiecijfer voor lonen en prijzen (2%). Met uitzondering van de rioolheffing, die conform Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) is bijgesteld met 6%.

De behandeling van de programmabegroting is geagendeerd voor de vergadering van de gemeenteraad van 9 november 2010.

Dinkelland, 28 september 2010

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dinkelland

INHOUDSOPGAVE PROGRAMMABEGROTING 2011-2014

	<u>pagina</u>
I Inleiding	4
II Vaststelling programmabegroting	5
III Programmavelden	
1 Wonen	7
2 Veiligheid	11
3 Economie en Toerisme	15
4 Ontwikkeling en Zorg	20
5 Leefomgeving	27
6 Mobiliteit	34
7 Burger en Bestuur	36
IV Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	39
V Overzicht baten en lasten begroting 2010	40
VI Paragrafen	
1 Lokale heffingen	43
2 Weerstandvermogen	51
3 Onderhoud kapitaalgoederen	57
4 Financiering	62
5 Bedrijfsvoering	64
6 Verbonden partijen	69
7 Grondbeleid	74
Bijlagen	vanaf 79
1 Investeringsplan	
2 Reserves en voorzieningen	

I INLEIDING

De programmabegroting is de financiële meerjarenvertaling van het raadsplan. Daarnaast is de programmabegroting de financiële vertaling van reeds aanvaard beleid en bevat het de verwerking van de consequenties van de junicirculaire van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De programmabegroting is een momentopname. Op een aantal onderwerpen in deze begroting hebben zich inmiddels alweer ontwikkelingen voorgedaan. Deze ontwikkelingen zullen in het voorjaarsbericht 2011 worden gerapporteerd.

De financiële huishouding van de gemeente is weergegeven op programmaniveau. De zeven programmavelden op basis waarvan de raad het beleid van de gemeente Dinkelland aanstuurt zijn erin terug te vinden. De programmabegroting is op haar beurt de basis voor de door het college vast te stellen productenraming op basis waarvan het college zijn taken uitvoert.

In de meerjarenraming worden de financiële gevolgen tot uitdrukking gebracht van het beleid dat ten grondslag ligt aan de bedragen opgenomen in de begroting, voor zover die gevolgen voor de periode van de meerjarenraming voorzienbaar zijn. Op basis van aanvaard beleid zijn alle producten en programmavelden meerjarig doorgerekend.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Resultaat voor bestemming	-5.135	-2.979	-2.003	-1.687
Mutatie reserve: toevoeging	5.033	4.843	3.705	3.598
Mutatie reserve: beschikking	9.817	7.080	4.425	3.745
Resultaat na bestemming	-350	-742	-1.284	-1.540
Renteresultaat	350	742	787	787
Achterwege laten dotatie majeure projecten	0	0	400	400
Aframen budget onderhoud openbare ruimte	0	0	97	353
Herzien resultaat na bestemming	-0	-0	0	-0

De raad van de gemeente Dinkelland dient de programmabegroting 2011 als geheel vast te stellen. Daarmee autoriseert de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders tot het doen van de in de programmabegroting opgenomen uitgaven en investeringen, respectievelijk tot het realiseren van opgenomen opbrengsten.

Tevens geeft de gemeenteraad door vaststelling opdracht aan het college van burgemeester en wethouders om de opgenomen programmavelden, het daaraan ten grondslag liggende beleid en de paragrafen uit te voeren. Door tussentijdse rapportages middels voor- en najaarsbericht en de jaarstukken vindt de verantwoording plaats.

II VASTSTELLING PROGRAMMABEGROTING

De raad van de gemeente Dinkelland;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 september 2010;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

vast te stellen de programmabegroting 2011 en

- a. te bevestigen dat de bij het raadsplan 2011 voorgenomen nieuwe beleidsvoornemens / beleidsintensivering en investeringen integraal onderdeel uitmaken van deze programmabegroting 2011;
- b. de meerjarenramingen 2012 – 2014 vast te stellen;
- c. de tarieven voor onroerende zaakbelasting 2011 dusdanig te verhogen dat een gewenste meeropbrengst van 2% ontstaat;
- d. de tarieven voor afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2011 te verhogen met 2%;
- e. de tarieven voor rioolheffing 2011 te verhogen met 6%;
- f. het tarief forensenbelasting voor 2011 te verhogen met 2%;
- g. de tarieven voor toeristenbelasting voor 2011 te verhogen met 2%;
- h. de tarieven voor hondenbelasting 2011 te verhogen met 2%;
- i. de leges voor 2011 te verhogen met 2%.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 9 november 2010.

De griffier,

De voorzitter,

Mr. O.J.R.J. Huitema

Mr. R.S. Cazemier

III PROGRAMMAVELDEN

De programmavelden zijn opgebouwd volgens een vast stramien, dat bestaat uit de volgende onderdelen:

Beschrijving

Een korte omschrijving van de inhoud van het programmaveld.

Financiële vertaling

De financiële gevolgen, onderscheiden naar de producten van het programmaveld en onderverdeeld naar baten en lasten, waarbij de volgende kolommen worden onderscheiden:

- Rekening 2009
- Begroting 2010
- Begroting 2011 plus meerjarenbegroting t/m 2014

Beleidsinhoudelijke vertaling

De beleidsinhoudelijke doelstellingen, uiteengezet met behulp van de bekende 3 "W-vragen":

Wat willen we bereiken

Een beschrijving van de concrete beleidsmaatregelen en andere actiepunten die ingezet worden om de doelstellingen te realiseren. Het betreft hier opdrachten aan het college tot uitvoering in het begrotingsjaar.

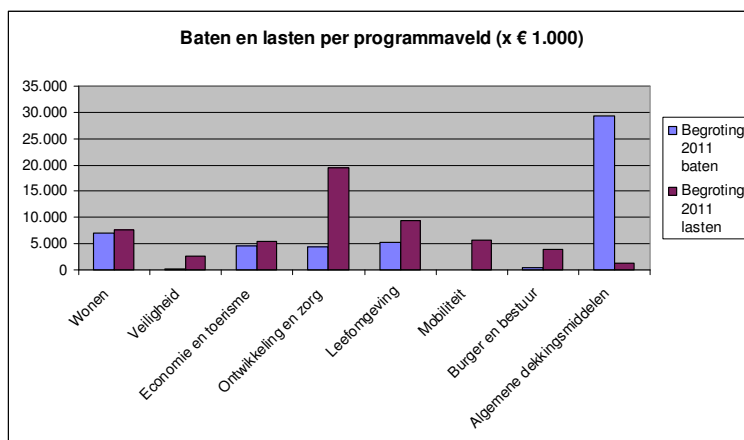
Wat doen we daarvoor

Een toelichting van datgene wat we gaan doen om de in de programmabegroting geformuleerde doelstelling te bereiken.

Wat mag het kosten

Hierbij wordt aangegeven wat de geformuleerde doelstelling mag kosten.

Om een indruk te geven wat de verhoudingen zijn tussen de diverse programmavelden zijn per programmaveld de baten en lasten in een grafiek weergegeven.

PROGRAMMAVELD 1: WONEN

Algemeen kader

De gemeente creëert, ondermeer op basis van een integrale woonvisie, voorwaarden die "wonen op maat" voor alle burgers van Dinkelland mogelijk maakt. De gemeente zet zich er voor in dat aanbod van bouw- en huisvestingsmogelijkheden op een pro-actieve wijze wordt afgestemd op de vraag. Uitgangspunt is dat Dinkelland voor haar inwoners een levensloopbestendige gemeente is.

Begroting en meerjarenraming

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programmaveld zijn verbonden.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	10.185	11.259	7.705	8.980	5.501	5.571
Baten	8.969	10.370	6.939	8.631	4.383	4.472
Resultaat voor bestemming	-1.216	-889	-765	-349	-1.119	-1.099
Mutatie reserve toevoeging	1.959	877	1.672	1.646	358	358
Mutatie reserve beschikking	2.112	533	2.121	2.225	525	400
Resultaat na bestemming	-1.063	-1.233	-316	230	-952	-1.057

N.B.: de hoogte van de baten en lasten wordt voor een belangrijk deel beïnvloed door de grondexploitatie.

A. Actueel beleid / nieuw beleid

1. Commanderie (bron: collegeprogramma 2010-2014);
2. Uitbreiding bedrijventerrein Echelpoel III Weerselo (bron: actuele ontwikkeling);
3. Uitbreidingsplan het Spikkert Weerselo (bron: actuele ontwikkeling);
4. Woonbehoefte (bron: woonvisie 2009-2020);
5. Bijhoudingsmetingen Basisregistratie Grootchalige Topografie (bron: raadsplan 2011).

A1. Commanderie

Wat willen we bereiken

Het realiseren van een "gedragen" gebiedsontwikkeling in samenwerking met verschillende partijen, waarbij synergie tussen gemeente, Openluchtmuseum en de stichting Commanderie voorop staat.

Het tot ontwikkeling brengen van het gebied rondom de voormalige Commanderie, waardoor het mogelijk is de Commanderie in enigerlei vorm terug te brengen en tevens het Openlucht Museum de mogelijkheid geven zich uit te breiden. Hiermee het gebied integraal te benaderen, waardoor de belangen van alle partijen gezamenlijk leiden tot meer dan de som van de op zichzelf staande delen. Het project maakt deel uit van het Masterplan Ootmarsum, waarbinnen, in relatie tot een subsidieaanvraag, ook het Klooster en het bezoekerscentrum Natura Docet vallen.

Wat doen we daarvoor

Diverse overlegvormen, waarbij veelvuldig afgestemd wordt met betrokken partijen over de planvorming. Het gaat hierbij om o.a.

- Verwerving van gronden;
- In samenwerking met een stedenbouwkundig bureau uitwerken van stedenbouwkundig en landschappelijke ontwerpen;
- Het in procedure brengen van een bestemmingsplan;
- De uitwerking van alle benodigde onderdelen, zoals civieltechniek en hydrologie;
- Het nader uitwerken en afstemmen van de plannen van Openlucht Museum, Stadsweide en de stichting Commanderie.

Wat mag het kosten

De exploitatie wordt in het najaar 2010 opgezet en ter goedkeuring aangeboden.

A2. Uitbreiden bedrijventerrein Echelpoel III Weerselo

Wat willen we bereiken

Stimuleren bedrijvigheid en voorzien in de behoefte aan bedrijventerrein in de verzorgingskern Weerselo.

Wat doen we daarvoor

Het ontwikkelen van het uitbreidingsplan Echelpoel III van het bedrijventerrein Echelpoel, de daarmee verband houdende grondverwerving, uitvoeren van onderzoeken, het opstellen van een bestemmingsplan, het voeren van overleggen en het volgen van de daarmee verband houdende procedures.

Wat mag het kosten

In de jaarschijf 2011 verwachten we de volgende kosten/opbrengsten:

Verwerving	300.000
Bouwrijpmaken	600.000
Plankosten	35.000
Grondverkopen	470.000

A3. Uitbreidingsplan het Spikkert Weerselo

Wat willen we bereiken

Uitvoering geven aan de gemeentelijke huisvestingstaken en voorzien in de woningbehoefte van de verzorgingskern Weerselo.

Wat doen we daarvoor

Het ontwikkelen van het uitbreidingsplan het Spikkert, de daarmee verband houdende grondverwerving, uitvoeren van onderzoeken, het opstellen van een bestemmingsplan, het voeren van overleggen en het volgen van de daarmee verband houdende procedures.

Wat mag het kosten

De exploitatie wordt in het najaar 2010 opgezet en ter goedkeuring aangeboden.

A4. Woonbehoefte

Wat willen we bereiken

Op de lokale behoefte afgestemde voorzieningen op gebied van wonen, zorg en welzijn. Invulling geven aan de woonbehoefte van onze inwoners en er daarbij voor zorgen dat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Wat doen we daarvoor

Na actualisatie uitvoering geven aan Woonvisie voor periode tot 2020. Uitvoering geven aan resultaten van een woonwensenonderzoek. Na vaststelling uitvoering geven aan een beleidsnota Wonen, zorg en welzijn.

Wat mag het kosten

Dekking via bestaande middelen (o.a. BLS en subsidiebedragen Provincie Overijssel in het kader van prestatieafspraken Wonen voor periode 2010-2015).

A5. Bijhouden Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)

Wat willen we bereiken

Een zo compleet mogelijke kaart welke gebruikt wordt voor diverse doeleinden bijvoorbeeld als onderlegger bij de verstrekking van vergunningen.

Wat doen we daarvoor

Aangezien de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) een wettelijke regeling is moet eerst gezorgd worden dat we ons deze basisregistratie eigen maken. Hiervoor wordt de huidige GBKN (Grootchalige Basiskaart Nederland; lijnen-bestand) omgezet naar een zogenaamd objectenbestand. Een groot voordeel hiervan is het eenmalig opslaan van de objecten en een meervoudig gebruik. Dit is eveneens het speerpunt van het Rijk. Als voorbeeld: het beheer van het groen en de wegen is in deze kaart op elkaar afgestemd.

Om de beheergegevens up to date te houden is het noodzakelijk dat wijzigingen in de geometrie zo snel mogelijk worden gemeten en verwerkt. Nauw verbonden met deze werkzaamheden is de BAG (Basisadministratie Adressen en Gebouwen) waarin de adressen en gebouwen worden beheerd.

Wat mag het kosten

In het Raadsplan 2011 is rekening gehouden met een structurele lastenverhoging van € 9.000.

Binnenkort wordt vanuit Den Haag meer bekend rond eenmalige kosten die op ons afkomen. Daarnaast zal er dan ook meer helderheid komen wat het inrichten van deze basisregistratie binnen onze eigen organisatie gaat kosten. We zullen u daarover zo spoedig mogelijk informeren.

B. Autonome ontwikkelingen

1. Bouwleges (bron: raadsplan 2011).

B1. Bouwleges

De economische teruggang leidt tot verminderde of vertraagde bouwactiviteiten en vervolgens tot minder inkomsten uit bouwleges. Voor zowel 2011 als 2012 wordt rekening gehouden met een lagere opbrengst van respectievelijk € 100.000 en € 50.000. Vanaf 2013 wordt rekening gehouden met een volledig economisch herstel.

C. Pakket van maatregelen 2010; jaarschijf 2011

Niet van toepassing

PROGRAMMAVELD 2: VEILIGHEID

Algemeen kader

De gemeente voert op basis van een integrale benadering van de maatschappelijke veiligheid, een krachtig en preventief veiligheidsbeleid. Handhaving van beleid en regelgeving ten dienste van een veilige en ordelijke samenleving is daarbij een speerpunt.

Begroting en meerjarenraming

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programmaveld zijn verbonden.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	2.388	2.652	2.721	2.702	2.705	2.665
Baten	102	99	122	122	123	123
Resultaat voor bestemming	-2.286	-2.553	-2.599	-2.580	-2.582	-2.542
Mutatie reserve toevoeging	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserve beschikking	40	0	0	1	15	15
Resultaat na bestemming	-2.246	-2.553	-2.599	-2.579	-2.567	-2.527

A. Actueel beleid / nieuw beleid

1. Samenwerking Veiligheidsregio (bron: actuele ontwikkeling);
2. Brandweer (bron: actuele ontwikkeling);
3. Anti-discrimatievoorziening (bron: raadsplan 2011).

A1. Samenwerking Veiligheidsregio

Wat willen we bereiken

De Wet Veiligheidsregio is op 1 oktober 2010 in werking getreden. De 14 Twentse gemeenten vormen dan vanaf dat moment samen de Veiligheidsregio Twente. Diverse taken op het gebied van risicobeheersing, operationele voorbereiding en specialistische en grootschalige brandweertzorg zijn de verantwoordelijkheid geworden van de regionale brandweer (specialistische functies, centrale inkoop, beleid en kwaliteit, opleiden en oefenen, regionaal management development). De brandweertaken worden in 5 clusters georganiseerd. De lokale brandweertzorg blijft voornamelijk bij de gemeenten.

Wat doen we daarvoor

Op clusterniveau wordt al verregaand samengewerkt op het gebied van brand- en rampenbestrijding. Voor 2011 zal verder geïnvesteerd worden in de bedrijfsvoering. Het ligt in de bedoeling om de bedrijfsvoering van de vier gemeentelijke korpsen te harmoniseren en te integreren. Ook zal gekeken worden hoe de (eventuele) overgang naar de Veiligheidsregio Twente vorm gegeven kan worden. Hiervoor wordt een projectplan opgesteld dat in 2011 op de onderdelen personeel, financiën, faciliteiten, i&a en brandweertzorg uitgewerkt wordt en ten uitvoer wordt gebracht.

Wat mag het kosten

Dit zal naar verwachting geen budgettaire consequenties hebben. De huidige begroting is uitgangspunt voor "Regiovorming".

A2. Brandweer

Wat willen we bereiken

De brandweer ziet samen met andere hulpdiensten toe op de veiligheid van de burgers. Ze houdt zich bezig met het voorkomen en bestrijden van brand, en het beperken van de gevolgen van brand. Ook wordt de regie bij rampenbestrijding gevoerd. Speerpunten waarnaar verder wordt gestreefd, zijn:

1. Leveren van basisbrandweezorg;
2. Brandweezorg passend op het risicoprofiel van het verzorgingsgebied;
3. Verdere invulling van de Veiligheidsregio Twente;
4. Vormgeven van het cluster NOT (Noord-Oost Twente);
5. Een goed opgeleide, geoefende en uitgeruste organisatie;
6. Brandveilige bouwwerken en uitvoering van brandveiligheidsadvisering;
7. Terugdringen van ongewenste en onechte brandmelding van automatische brandmeldinstallaties;
8. Inhaalslag planvorming voor risico-objecten;
9. Kazerne voorzieningen voor Ootmarsum die voldoet aan de huidige regelgeving.

Wat doen we daarvoor

1. Paraat hebben van een repressieve brandweerorganisatie 24 uur per dag 365 dagen per jaar voor het verzorgen van ongeveer 200 uitrukken op jaarbasis;
2. Vaststellen van het risicoprofiel op basis van de Leidraad Maatramp;
3. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van Veiligheidsregio analyseren en verder vertalen in beleid en acties;
4. Samenwerking in het cluster NOT verder intensiveren en vormgeven.
5. Het verzorgen van 40 oefenmomenten per vrijwilliger, 4 eindoefeningen en 1 slotoefening. Daarnaast nog 20 oefenmomenten voor specialisme. Het al dan niet regionaal inkopen en beheren van materieel en materiaal;
6. Uitbrengen van een 60-tal adviezen over brandveiligheidsaspecten aan interne- en externe partners. Verzorgen van voorlichting aan de gemeenschap over brandveiligheid (bijv. nationale rookmelder dag);
7. Terugdringen van ongewenste en onechte meldingen van automatische brandmeldinstallaties met 20% per jaar;
8. Het wegwerken van 1/3 van de achterstand in planvorming voor risico-objecten;
9. Nieuwbouw kazerne Ootmarsum.

Wat mag het kosten

Het Besluit kwaliteit brandweerpersoneel zal eisen stellen aan het brandweerpersoneel o.a. op het gebied van opleiden en oefenen. Het zal naar verwachting een stijging van de opleidingskosten betekenen, die niet binnen het bestaande opleidingsbudget van € 42.000 kan worden opgevangen. Uitvoering zal echter geschieden binnen de beschikbaar gestelde budgetten voor 2011 van circa € 1,5 miljoen. De nieuwbouw van de kazerne in Ootmarsum is op dit moment in de uitvoeringsfase.

A3. Anti-discriminatievoorziening

Wat willen we bereiken

De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen zorgt ervoor dat alle inwoners toegang hebben tot onafhankelijke bijstand bij klachten op het gebied van discriminatie en dat deze klachten geregistreerd worden. Deze registratie is mede noodzakelijk voor het kunnen nakomen van Europese verplichtingen op het gebied van antidiscriminatiebeleid.

Wat doen we daarvoor

Per 1 januari 2009 is de nieuwe Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen in werking getreden. Met het ingaan van deze wet worden gemeenten verplicht een antidiscriminatievoorziening (ADV) in te richten waar inwoners voor laagdrempelige en onafhankelijke bijstand en advies terecht kunnen inzake discriminatie op alle gronden (eerste wettelijke taak). Tevens moet een ADV de meldingen van discriminatie registreren (tweede wettelijke taak). Gemeenten zullen deze registratiegegevens jaarlijks moeten indienen bij de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie in de vorm van een verslag.

Voor een professionele uitvoering van de wet is een bedieningsgebied van minimaal 400.000 inwoners nodig. Met het geld dat door het Rijk voor de uitvoering van deze taak beschikbaar wordt gesteld (en de bijbehorende eisen/wensen), kan niet per gemeente een zelfstandige ADV gerealiseerd worden. Met het oog daarop is in provinciaal verband het initiatief genomen om de uitvoering van deze wettelijke verplichting op provinciaal niveau vorm te geven. Kern van de aanpak is regionale samenwerking op grond van een samenwerkingsovereenkomst. Met het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst (in 2008 besloten door het College) wordt de toegangsfunctie tot een antidiscriminatievoorziening, en de uitvoering van de beide wettelijke verplichtingen, door alle Overijsselse gemeenten onder gebracht bij het bureau "Artikel 1. Overijssel". Deze organisatie, met de hoofdvestiging in Enschede, voert al enige jaren taken uit op het gebied van discriminatiebeleid voor zeven grote gemeenten in Overijssel.

Op deze wijze wordt er invulling gegeven aan de wettelijke verplichtingen en worden de noodzakelijke afspraken in het kader van de Aanwijzing Discriminatie vastgelegd.

Wat mag het kosten

De beoogde financiële middelen voor het uitvoeren van de wet, € 0,37 per inwoner, worden door het Rijk beschikbaar gesteld (ongeoormerkt via het gemeentefonds). Dit komt neer op een bedrag van circa € 9.700.

B. Autonome ontwikkelingen

Niet van toepassing.

C. Pakket van maatregelen 2010; jaarschijf 2011

1. Taakstelling Brandweer (bron: raadsplan 2010).

C1. Taakstelling Brandweer

In de aanloop naar eventuele volledige regionalisering van de brandweer zal de brandweer in Twente in clusters worden georganiseerd. De brandweer Dinkelland zal zoals dat door de raad al is besloten, gaan samenwerken met de brandweren van Losser, Oldenzaal en Tubbergen in de cluster Noord Oost Twente. Om in deze samenwerking optimaal te kunnen functioneren, dient de organisatie van de brandweer Dinkelland op enkele punten te worden aangepast.

Door beschikbaarstelling van materieel en personeel kan de brandweer van Dinkelland binnen de cluster Noord Oost Twente beter functioneren en kan de taakstelling m.b.t. de bezuinigingen worden ingevuld. De aanpassing naar beneden van de organieke sterkte van de brandweer (inlevering van 1 tankautospuit) levert een jaarlijkse besparing aan kapitaal- en onderhoudskosten op van ongeveer € 27.000.

Door deze aanpassing zijn er ook minder vrijwilligers nodig. Op jaarbasis levert dit een besparing op van 10 vrijwilligers. Omgerekend betekent dit een mindere jaarlast van circa € 43.000. In totaal bedraagt de besparing € 70.000.

Door de besparing op jaarlasten en personeelslasten kan de bezuinigingsdoelstelling van de brandweer worden ingevuld.

PROGRAMMAVELD 3: ECONOMIE & TOERISME

Algemeen kader

De gemeente heeft een voorwaardenscheppende en ondersteunende rol gericht op een evenwichtige economische ontwikkeling die aansluit bij het profiel en de potenties van Dinkelland. Het op peil houden van de totale verdien capaciteit binnen de gemeente in relatie tot de veranderende agrarische bedrijvigheid vormt daarin een bijzonder aandachtspunt.

De gemeente Dinkelland voert een intensief integraal beleid ter versterking van haar positie als toeristisch-recreatieve gemeente.

Begroting en meerjarenraming

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programmaveld zijn verbonden.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	6.932	6.254	5.540	5.229	5.176	5.146
Baten	11.623	4.526	4.696	4.720	4.879	4.684
Resultaat voor bestemming	4.691	-1.728	-844	-509	-296	-462
Mutatie reserve toevoeging	5.371	0	0	111	262	59
Mutatie reserve beschikking	90	774	410	202	244	244
Resultaat na bestemming	-590	-954	-434	-419	-315	-278

A. Actueel beleid / nieuw beleid

1. Revitalisering bedrijventerreinen (bron: raadsplan 2010);
2. Optimalisering ondernemersloket (bron: collegeprogramma 2010-2014)
3. Instelling ondernemerspanel (bron: collegeprogramma 2010-2014)
4. Uitvoering kadernota "Promotie en marketing toeristisch product Dinkelland" en uitvoeringsagenda 2009-2011 (bron: raadsplan 2009)
5. Realiseren bezoekerscentrum Natura Docet (bron: raadsplan 2011);

A1. Revitalisering bedrijventerreinen

Wat willen we bereiken

Het realiseren van een kwaliteitsslag op bedrijventerreinen en het garanderen van de continuïteit van de bedrijven en de bedrijventerreinen op langere termijn.

Wat doen we daarvoor

Om zorg te dragen voor voldoende, kwalitatieve ruimte in de toekomst is het enerzijds noodzakelijk om te onderzoeken hoe de bestaande bedrijventerreinen in Ootmarsum, Denekamp en Weerselo functioneren, anderzijds is afstemming noodzakelijk met eventueel nieuw te ontwikkelen terreinen.

Aspecten die onderzocht worden bij het functioneren van de bestaande terreinen zijn uitbreidingsmogelijkheden ('juiste bedrijf op de juiste plaats'), bereikbaarheid en ontsluiting, leegstand, veroudering en de noodzaak tot functiewijziging en transformatie. Nader overleg tussen gemeente en betrokken ondernemersverenigingen heeft uitgewezen dat de noodzaak tot inventarisatie en (eventueel) herstructurering voornamelijk aanwezig is op de terreinen De Mors I (Ootmarsum), Kloppendijk (Denekamp) en Echelpoel (Weerselo). De inventarisatie zal zich op die (delen van) terreinen concentreren.

De Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland (Oost NV) zal als neutrale partij het proces gaan coördineren en heeft een voorstel gedaan voor de aanpak in een drietal fasen. Fase 1 en 2 zijn inmiddels afgerond.

- Fase 1; opstellen van een startnotitie. In deze fase zijn kansen en knelpunten geïnventariseerd via gesprekken met alle betrokkenen.
- Fase 2; opstellen van een Masterplan en uitvoeringsplan per terrein n.a.v. de conclusies uit de startnotities. In het Masterplan zijn ruimtelijke visies uitgewerkt voor de korte en langere termijn en zijn de kansen en knelpunten uit de startnotitie verder uitgewerkt in een concreet maatregelenprogramma.
- Fase 3; na gereedkomen van de Masterplannen kan worden gestart met de uitvoering van het maatregelenprogramma. De uitvoering ervan zal meerdere jaren in beslag nemen.

De noodzakelijk te nemen maatregelen in het kader van de uitvoering zijn na het opstellen van de Masterplannen gedefinieerd en financieel vertaald.

Wat mag het kosten

Er is een budget van € 655.000 beschikbaar. Naast dit bedrag kunnen substantiële bijdragen worden verwacht van provincie (subsidies) en derden. De door de gemeente ingezette middelen worden gedekt uit de reserve majeure projecten.

A2. Optimalisering ondernemersloket

Wat willen we bereiken

Optimaliseren van de dienstverlening aan de doelgroep 'Bedrijven/Ondernemers'. Het realiseren van een gezond economisch klimaat voor het bedrijfsleven, het versterken van de economie, het verbeteren van de samenwerking tussen de gemeente Dinkelland en de ondernemers, het behoud en vergroten van de werkgelegenheid en het verbeteren van de dienstverlening aan bedrijven.

Wat doen we daarvoor

In 2010 is gestart met het ondernemersloket; een fysieke locatie waar onze ondernemers terecht kunnen met hun vragen. Hierbij is afgesproken dat aan de hand van de opgedane ervaringen het loket verder geprofessionaliseerd zou gaan worden. In 2011 zullen we bedrijvenloket verder optimaliseren. Het zal gaan om werkprocessen, verbetering van de organisatie rondom deze processen. Ook zullen we de schakelfunctie tussen externe partijen als belastingdienst, Kamer van Koophandel en CWI een plaats geven in deze processen

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie en overigens zijn hier geen budgetten mee gemoeid.

A3. Instelling ondernemerspanel

Wat willen we bereiken

Verbeteren ondernemersklimaat. Het realiseren van een gezond economisch klimaat voor het bedrijfsleven, het versterken van de economie, het verbeteren van de samenwerking tussen de gemeente Dinkelland en de ondernemers en het behoud en vergroten van de werkgelegenheid.

Wat doen we daarvoor

Instellen van een ondernemerspanel als adviesorgaan vanuit het bedrijfsleven.

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie en overigens zijn hier geen budgetten mee gemeoid.

A4. Uitvoering kadernota "Promotie en marketing toeristisch product Dinkelland" en uitvoeringsagenda 2009-2011

Wat willen we bereiken

Op 23 oktober 2008 heeft de gemeenteraad de kadernota "Promotie en marketing toeristisch product Dinkelland" vastgesteld. Uiteindelijk doel is meer dagrecreanten en verblijfstoeristen naar de gemeente Dinkelland te trekken waardoor de toeristische bestedingen in het gebied toenemen en de gehele toeristisch-recreatieve sector alsmede de afzonderlijke onderdelen en bedrijven versterkt worden.

Wat doen we daarvoor

De gemeente heeft een stimulerende, faciliterende en vooralsnog ook een regisserende rol. Samen met de toeristisch-recreatieve sector zijn drie strategische aandachtsvelden benoemd, te weten:

- Ontwikkelen: Dinkelland ontwikkelen naar een gebied waar kunst en cultuur, ontspanning, wellness en natuur belangrijke thema's zijn.
- Onderscheiden: Dinkelland door de ontwikkeling van een herkenbaar, uniek en tot de verbeelding sprekend toeristisch concept, goed in de markt zetten. De strategische keuze is gemaakt om het 'merk Ootmarsum' als visitekaartje en uithangbord te gebruiken waar het hele gebied en de omliggende kernen van mee profiteren. Profilering vindt plaats aan de hand van een drietal thema's die inspelen op de huidige trends en ontwikkelingen:
 1. Natuurlijk ontspannend;
 2. Zinnenprikkelend cultureel;
 3. Buitengewoon beleven.
- Organiseren: binnen Dinkelland een goede organisatie- en overlegstructuur tussen ondernemers, VVV en gemeente opzetten, waarbij door middel van samenwerking projecten, producten en arrangementen worden ontwikkeld, waardoor een onderscheidend, innovatief en aantrekkelijk toeristisch product wordt gerealiseerd.

Bij het aandachtsveld 'organiseren' draait het in 2011 om de overname door de sector van de stimulerende en regisserende rol die tot nu toe door de gemeente voor haar rekening is genomen. In 2011 is er sprake van één krachtige VVV voor Dinkelland. Ook is in 2011 een onderzoek afgerond om te komen tot een toeristisch fonds, mede gevoed door de toeristenbelasting, waarin alle betrokken partijen (toeristische sector, middenstand en gemeente) participeren.

Het aandachtsveld 'onderscheiden' staat in 2011 in het teken van de verdere uitvoering van het marketingcommunicatieplan Ootmarsum-Dinkelland, in vergaande samenwerking met de nieuwe VVV. Daarnaast wordt ingezet op het vergroten van de betrokkenheid vanuit het bedrijfsleven en het stimuleren van projecten en activiteiten die het marketingplan ondersteunen vanuit de (recreatief-toeristische) ondernemers. Ook wordt aandacht besteed aan de samenwerking met het Twents Bureau voor Toerisme alsmede de samenwerking met de Noordoosttwentse gemeenten en de Duitse grensgemeenten.

Het aandachtsgebied 'ontwikkelen' staat in het teken van de optimalisering en versterking van het toeristisch product Ootmarsum-Dinkelland. In 2011 wordt een start gemaakt met de actualisatie van de bestemmingsplannen voor de recreatieterreinen. Tevens zijn de verschillende procedures om te komen tot de nodige ontwikkelingen en kwaliteitsverbeteringen op de bestaande toeristische bedrijven in vergevorderd stadium en waar mogelijk afgerond. Daarnaast wordt in 2011 onder meer het project rondom de PWF-plaatsen afgerond, de toeristische bewegwijzering krijgt een 'facelift', de uitvoering van de bedrijfsnatuurplannen wordt ondersteund en er wordt een start gemaakt met grensoverschrijdende projecten met de Noordoosttwentse en/of Duitse buurgemeenten.

Wat mag het kosten

Ten behoeve van de uitvoering van het beleidsplan recreatie en toerisme (kadernota 'Promotie en marketing toeristisch product Dinkelland') is in totaliteit een budget beschikbaar gesteld van € 1.249.250 (zie uitvoeringsagenda 2009-2011). Afhankelijk van de voortgang wordt dit budget in de jaren 2009 tot en met 2011 ingezet. De middelen komen deels (27%) uit de reserve majeure projecten, deels (58%) uit de beschikbare middelen voor Nationaal Landschap en overigens (15%) uit regulier binnen de meerjarenbegroting beschikbare budgetten. Met de uitvoering van het jaarplan voor 2011 is € 370.000 gemoeid.

A5. Realiseren bezoekerscentrum Natura Docet

Wat willen we bereiken

Het realiseren van een bezoekerscentrum bij natuurmuseum Natura Docet dat als natuurlijk informatiepunt en uitvalsbasis moet gaan dienen voor het Nationaal Landschap. In het kader van het stimuleren van recreatie en toerisme is dit een unieke kans. De provincie heeft haar bereidheid uitgesproken om te investeren op basis van cofinanciering. Voor de realisatie moet samenwerking worden gezocht met alle partners in het Nationaal Landschap. Het bezoekerscentrum is de 'spin in het web' van Noordoost Twente van waaruit bezoekers de natuur en cultuur van de gehele regio kunnen bezoeken en beleven.

Wat doen we daarvoor

De provincie Overijssel en de gemeente Dinkelland zullen zich gezamenlijk inzetten om tot een concrete invulling van het toekomstige bezoekerscentrum te komen. De inzet daarbij is dat 50% van de kosten voor rekening van de Provincie komen (in het kader van investeren met gemeenten) en 50% voor rekening van de gemeente Dinkelland.

Wat mag het kosten

Het brutobedrag van de investering wordt geschat op € 2.623.000. Na aftrek van de te ontvangen Provinciale subsidie resteert een netto-last voor de gemeente Dinkelland van € 1.312.000. Bij wijzigingen in de cofinanciering kunnen er aanpassingen in het totale brutobedrag optreden, waarbij voor de gemeente het uitgangspunt wordt gehanteerd: de netto-last bedraagt maximaal 50% van de bruto investering met een maximum van € 1.312.000.

B. Autonome ontwikkelingen

Niet van toepassing.

C. Pakket van maatregelen 2010; jaarschijf 2011

1. Terugverdienen subsidiecoördinator (bron: raadsplan 2010).

C1. Taakstelling terugverdienen subsidiecoördinator

De subsidiecoördinator zichzelf dient terug te verdienen via de binnen te halen subsidies tot een bedrag van uiteindelijk € 80.000. Deze taakstelling wordt gerealiseerd doordat de gemaakte uren van subsidiecoördinator zullen worden toegerekend aan de projecten, waarvoor subsidie ontvangen wordt.

PROGRAMMAVELD 4: ONTWIKKELING & ZORG

Algemeen kader

De gemeente voert een integraal voorwaardenscheppend beleid gericht op de stimulering van de economische en maatschappelijke zelfstandigheid van economisch en maatschappelijk zwakkere groepen en individuen. De gemeente voert een integraal voorwaardenscheppend beleid gericht op het behoud en waar mogelijk de verdere ontwikkeling van het welzijn van de burgers en hun deelname aan het maatschappelijk leven, met bijzondere aandacht voor de groepen jeugd en jongeren, ouderen en minder validen.

De gemeente zet zich door middel van een actief beleid in voor de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen, jongeren en volwassenen, ondermeer door het waarborgen van de bereikbaarheid van adequate onderwijsvoorzieningen.

Begroting en meerjarenraming

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programmaveld zijn verbonden.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	18.048	19.374	19.549	18.160	18.008	17.829
Baten	5.079	3.895	4.294	4.348	4.326	4.367
Resultaat voor bestemming	-12.969	-15.479	-15.255	-13.812	-13.682	-13.462
Mutatie reserve toevoeging	302	0	160	-10	-9	45
Mutatie reserve beschikking	1.061	398	1.684	336	234	151
Resultaat na bestemming	-12.210	-15.081	-13.732	-13.466	-13.439	-13.356

A. Actueel beleid / nieuw beleid

1. Renovatie Zwembad Dorper Esch (bron: raadsplan 2010);
2. Reïntegratie Wwb-cliënten (bron: actuele ontwikkeling / economische crisis);
3. Subsidie onderhouden sociale kaart (bron: raadsplan 2011);
4. Evaluatie Wwb en Wmo (bron: actuele ontwikkeling);
5. Onderwijshuisvesting en Brede school ontwikkeling (bron: collegeprogramma);
6. Ondersteunende begeleiding (bron: actuele ontwikkeling);
7. Centrum Jeugd en Gezin (bron: collegeprogramma);
8. Zwembad de Kuiperberg (bron: actuele ontwikkeling);
9. Brede evaluatie sportbeleid (bron: collegeprogramma en kadernota sportaccommodatiebeleid);
10. Maatschappelijke stage en stimulering vrijwillige inzet (bron: collegeprogramma);
11. Ouderenbeleid (bron: collegeprogramma).

A1. Renovatie Zwembad Dorper Esch

Wat willen we bereiken

In afwachting op de uitkomsten van het onderzoek, dat opgestart is door een groep initiatiefnemers, zal het college uiterlijk in de eerste helft van 2011 een besluit nemen n.a.v. de resultaten van het rapport.

Wat doen we daarvoor

Het zolang in stand houden van het bestaande wedstrijdbad tot een definitief besluit is genomen

Wat mag het kosten

Kosten zijn opgenomen in het MOP (Meerjaren Onderhoud Plan).

A2. Reïntegratie Wwb-cliënten

Wat willen we bereiken

Voor iedere niet werkende gaat een deur open! De gevolgen van de economische crisis gaat ook de gemeente Dinkelland niet voorbij. Het afgelopen jaar is er sprake van een stijging van het aantal aanvragen.

We willen bereiken dat ondanks de crisis geen concessies worden gedaan aan de doelen die we ons de afgelopen jaren hebben gesteld, namelijk zoveel mogelijk iedereen terug laten keren op de arbeidsmarkt.

Wat doen we daarvoor

Zodra de uitkeringsgerechtigde een beroep doet op een Wwb uitkering, wordt er een diagnose gesteld met betrekking tot kansen op de arbeidsmarkt. Daarna wordt er een traject c.q. scholing ingezet of extra andere ondersteuning bij het vinden van werk.

Wat mag het kosten

De kosten worden voldaan uit de beschikbare budgetten Wet Werk en Bijstand (Wwb).

A3. Subsidie onderhouden sociale kaart

Wat willen we bereiken

Sociale Kaart Twente: een overzicht van verenigingen, stichtingen, instellingen, clubs in Twente die belangen behartigen of ten dienste staan van een of meerdere doelgroepen.

Door middel van deelname aan – en gebruik van deze Sociale Kaart Twente in het Zorgloket van de gemeente Dinkelland zullen burgers met een ondersteuningsvraag door de medewerkers in het Zorgloket kwalitatief beter en adequater begeleid kunnen worden in het zoeken naar oplossingsrichtingen uitgaande van hun individuele situatie.

1. We willen bereiken dat de medewerkers in het Zorgloket met gebruik van de Sociale Kaart Twente nog beter toegerust zijn om maatwerk te leveren aan burgers met individuele ondersteuningsvragen.
2. We willen bereiken dat het gebruik van het instrument Sociale Kaart Twente een vast onderdeel wordt van de vraagverheldering. Hierdoor zal het ondersteuningsaanbod in het Zorgloket verbreed worden.
3. We willen bereiken dat burgers hierdoor de oplossingsrichting krijgen aangeboden in het Zorgloket zonder dat deze burgers hun ondersteuningsvraag opnieuw elders moeten stellen.

Wat doen we daarvoor

Het laten beheren en onderhouden van de Sociale kaart Twente door MEE Twente. Dit houdt in dat:

- huidige adressen van zorg- en welzijnsinstellingen worden onderhouden
- ruimte om adressenbestand met ca 650 adressen te laten groeien vanaf 2010

- coördinatie en contacten worden onderhouden met deelnemende Regiogemeenten
- periodiek regionaal gebruikersoverleg plaatsvindt
- wordt zorggedragen voor aansturing van de techniek
- er kwaliteitscontrole op de invoer plaatsvindt
- provinciaal en landelijk afstemmingsoverleg wordt gevolgd
- de sociale kaart wordt doorontwikkeld
- zorgloketmedewerkers worden opgeleid om met deze sociale kaart te kunnen werken

Wat mag het kosten

Voor de projectperiode tot 1 mei 2012 is jaarlijks een gemeentelijke bijdrage van € 3.000 benodigd. Vanaf 1 mei 2012 dient rekening gehouden te worden met een jaarlijks gemeentelijke bijdrage van € 6.000.

A4. Evaluatie Wwb en Wmo

Wat willen we bereiken

De raad blijvend goed informeren om daarmee zijn taak als controleur goed te kunnen uitvoeren.

Wat doen we daarvoor

Met ingang van het jaar 2010 zal het college ieder jaar een evaluatie uitbrengen aan de raad over de uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wmo. Over het beleid van de Wmo vindt er iedere 2 jaar separaat een evaluatie plaats.

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie.

A5. Onderwijshuisvesting en Brede school ontwikkeling

Wat willen we bereiken

Ten aanzien van de huisvesting basisonderwijs voorbereid zijn op de toekomst door een beleid te ontwikkelen en een kader te scheppen op basis waaraan toekomstige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting onderwijs worden getoetst en op basis waarvan de huidige huisvestingssituatie waar nodig wordt geherstructureerd, daar waar wenselijk mede in relatie tot de "brede school gedachte."

Wat doen we daarvoor

Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de huidige scholen, zowel kwalitatief als kwantitatief, en naar gewenste en noodzakelijke toekomstige ontwikkelingen. Naar aanleiding hiervan zal in 2011 per kern een toekomstvisie huisvesting onderwijs worden ontwikkeld.

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie. Externe ondersteuning (€ 20.000) wordt ten laste gebracht van de reserve huisvesting onderwijs.

A6. Ondersteunende begeleiding

Wat willen we bereiken

Inwoners met een beperking stimuleren hun zelfredzaamheid te vergroten, dat zij kunnen deelnemen aan een toegankelijke samenleving waarbij aan hen dié ondersteuning wordt geboden, overeenkomstig de eigen aanleg, interesse en mogelijkheden om maatschappelijk te blijven participeren.

We willen bereiken dat met de uitwerking van deze doelstelling deze personen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren en wonen en dat daarmee kan worden voorkomen dat zwaardere professionele zorg of hulpverlening nodig is.

We willen bereiken dat de door de gemeente gesubsidieerde instellingen/organisaties gestimuleerd worden om hun collectieve aanbod van activiteiten af te stemmen op de vraag van de tot hun doelstelling gerekende doelgroep(en) en hierbij zonedig samenwerken.

Wat doen we daarvoor

Het versterken, vernieuwen en/of instellen van een of meer collectieve voorzieningen, gericht op het bieden van activiteiten in het kader van ondersteunende begeleiding aan personen die bij het ontbreken van deze voorzieningen anders niet (meer) in staat zijn de dagelijkse regie te voeren over de structurering en eigen invulling van de dag en de lichamelijke zelfzorg. Voorwaarde is dat deze personen niet (meer) in aanmerking komen voor een Awbz-indicatie. We ondersteunen en/of faciliteren bestaande of nieuwe activiteiten van collectieve voorzieningen, waarbij voor de vaststelling van de bijdrage de samenwerkingsmogelijkheden tussen deze voorzieningen integraal zullen worden mee gewogen. Voor de activiteiten worden prestatieafspraken met de aanbieders gemaakt.

Wat mag het kosten

Structureel € 35.000 t.l.v. compensatiemiddelen Awbz – pakketmaatregel welke in de begroting 2011 en de daaropvolgende jaren telkens zijn opgenomen tot een totaalbedrag van ruim € 115.000.

A7. Centrum Jeugd en Gezin (CJG)

Wat willen we bereiken

In 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin realiseren in de gemeente Dinkelland

- minimaal 1 fysiek inlooppunt
- een gesloten keten voor de zorg aan jeugd in onze gemeente realiseren

Wat doen we daarvoor

- realisatie van een fysiek inlooppunt
- uitvoering geven aan het Integraal Realisatie Plan CJG Twente (IRP CJG Twente)
- uitvoering geven aan het Lokale Realisatie Plan CJG Dinkelland

Wat mag het kosten

De kosten zullen worden gedekt uit de hiervoor door het Rijk beschikbaar gestelde Brede DoelUitkering CJG (BDU CJG). De uitkering BDU CJG voor 2011 bedraagt circa € 506.000 waarvan € 316.000 vaste kosten zijn voor de door de GGD Regio Twente uitgevoerde jeugdgezondheidszorg en € 190.000 kosten zijn voor de implementatie van het CJG; een fysiek inlooppunt en de kosten voor de inhuur van de benodigde zorg die een gesloten keten voor de zorg aan de jeugd mogelijk maakt.

A8. Zwembad de Kuiperberg

Wat willen we bereiken

Het zwembad Kuiperberg te Ootmarsum is de laatste jaren geconfronteerd met diverse extra onderhoudskosten. Doordat de zomerperiodes van 2007, 2008 en 2009 door het mindere zomerweer minder bezoekers trok, is de exploitatie onder druk komen te staan.

Nu ook de Stichting Zwembad Ootmarsum bij de gemeente Dinkelland aan de deur klopt voor extra middelen, en ook de overeenkomst eind 2011 afloopt, is er in gezamenlijkheid met de Stichting afgesproken dat we de zomer van 2010 afwachten om vervolgens samen met de renovatieplannen van het wedstrijdbad Dorper Esch de beheerssituatie van Stichting zwembaden Ootmarsum in oenschouw te nemen en gezamenlijk met de Stichting maatregelen te treffen om tot kostenbesparende oplossingen te komen t.a.v. het onderhoud aan het zwembad. Daarnaast hebben we ook besloten om het zwembad in Ootmarsum alleen bij goed weer te openen. Dit bespaart op de personeelskosten.

Wat doen we daarvoor

Overleg en plannen maken om te komen tot een gedegen plan waar de kaders en verantwoordelijkheden nauw worden omschreven en eventuele keuzemogelijkheden voor te leggen aan college en raad.

Wat mag het kosten

Bovenstaande kan binnen de huidige formatie worden opgepakt.

A9. Brede evaluatie sportbeleid

Wat willen we bereiken

Brede evaluatie van het sportbeleid met als onderdelen privatisering en harmonisatie van tarieven. In de evaluatie wordt ook het onderzoek naar kunstgras voor voetbalverenigingen betrokken en speelt het accommodatiebeleid een prominente rol.

We willen bereiken dat er een vastomlijnd sportbeleid komt met heldere kaders voor wat betreft het te voeren accommodatiebeleid.

Wat doen we daarvoor

Door het opstellen van visie omtrent het te voeren sport- en accommodatiebeleid wordt er een omslag gemaakt van adhoc-beleid naar een beleid met duidelijke beleidskaders. Bij het opstellen van deze beleidskaders zijn de onderdelen 'nut, noodzaak en financiën' onmiskenbare uitgangspunten.

Wat mag het kosten

In de nota 'Kaders voor het sportaccommodatiebeleid in Dinkelland' is aangegeven dat het huidige budget ten behoeve van sportaccommodaties geldt als plafond, aangezien niet met zekerheid kan worden gesteld dat toekomstige onzekere ontwikkelingen geen invloed zouden kunnen hebben op de hoogte van de budgetten. Nieuw beleid moet worden gefinancierd door ombuigingen binnen de sportbegroting, door aantrekken van externe middelen of door tariefsverhogingen.

A10. Maatschappelijke stage en stimulering vrijwillige inzet

Wat willen we bereiken

De maatschappelijke stage (MaS) houdt in dat jongeren vrijwilligerswerk doen tijdens hun middelbare schoolperiode. Met ingang van schooljaar 2011-2012 is MaS wettelijk verplicht voor alle leerlingen die instromen op een middelbare school. De scholen zijn verantwoordelijk voor de organisatie voor de MaS. De gemeenten zijn verantwoordelijk om de scholen en het vrijwilligersveld bij elkaar te brengen (makelaarsfunctie).

Algemeen doel van Maatschappelijke stages van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen is alle jongeren kennis te laten maken met het leveren van een onbetaalde bijdrage aan de Samenleving. De doelstelling van de gemeente is het op een effectieve wijze invulling geven aan de gemeentelijke makelaarsfunctie voor de maatschappelijke stage en voor stimulering van vrijwilligerswerk. We willen bereiken dat met de invulling van de makelaarsfunctie (vraag en aanbod) door het Bureau Vrijwilligerswerk Dinkelland alle betrokken Dinkellandse leerlingen van het Twents Carmel College hun MaS kunnen invullen. We willen bereiken dat door de MaS de leerling van nu een vrijwilliger voor de toekomst kan worden.

Wat doen we daarvoor

Samenwerken met de gemeenten Oldenzaal en Losser en het Twents Carmel College (TCC) door middel van het gezamenlijk opstellen van een visiedocument Maatschappelijke stages Noord Oost Twente, waarop de colleges van B&W in het 3^e kwartaal 2010 een besluit zullen nemen. Hiermede wordt de basis gelegd voor een structurele samenwerking om MaS tot resultaat te brengen. Dit moet ertoe leiden dat vanaf 2011 alle leerlingen 72 uur Maatschappelijke stage kunnen lopen gedurende hun schoolloopbaan, waarmee tevens aan de wettelijke verplichting zal worden voldaan.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de makelaarsfunctie. Om reden dat voor vrijwilligerswerk van dezelfde infrastructuur en bemiddelingsfunctie gebruik gemaakt wordt (kennis, deskundigheid, ervaring is aanwezig) zullen deze werkzaamheden worden uitgevoerd door Bureau vrijwilligerswerk Dinkelland. Hiervoor is extra capaciteit benodigd.

De acties zullen erop gericht moeten zijn om organisaties (bijvoorbeeld door tegenprestaties te vragen van gesubsidieerde instellingen) en het bedrijfsleven te motiveren om MaS te ondersteunen en zelf (gemeente) als stagebieder op te treden.

Bureau vrijwilligerswerk Dinkelland zal zich niet alleen inzetten voor MaS-plekken in Dinkelland voor Dinkellandse scholieren, maar dient ook initiatieven te ontwikkelen om vrijwillige inzet in den brede te versterken. De gedachte hierachter is dat de stagiaire van nu mogelijk de vrijwilliger voor de toekomst is. Ingezet zal moeten worden op kadervorming en opleiding, coaching en ondersteuning jeugd bij vrijwilligersorganisaties.

Wat mag het kosten

Begroot wordt een structurele uitgave van € 13.500 te dekken uit de middelen van het lokale onderwijsbeleid/REA.

A11. Ouderenbeleid

Wat willen we bereiken

Opstellen van ouderenbeleid ten behoeve van de ouderen in de Dinkellandse samenleving. Daarin wordt ook aandacht besteed aan de dagopvang voor ouderen ter voorkoming van een sociaal isolement. Wij willen daarbij vooral gebruik maken van vrijwilligers.

Wat doen we daarvoor

Opstellen van een beleidsnota ouderenbeleid.

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie.

B. Autonome ontwikkelingen

1. Bijdrage Stadsbank (bron: raadsplan 2010);
2. Bijdrage Sociale Werkvoorziening (bron: raadsplan 2010);
3. Specifieke uitkeringen en bijstandsuitgaven (bron: raadsplan 2010).

B1. Bijdrage Stadsbank

Het aantal schuldsaneringen en budgetbeheerrekeningen zijn door de economische recessie fors toegenomen en daarmee eveneens de bijdrage van de gemeente aan de Stadsbank. In het raadsplan 2010 zijn de gevolgen voor Dinkelland geschat op een verhoogde bijdrage van € 20.000 voor 2011 en € 10.000 voor 2012. Vanaf 2013 wordt rekening gehouden met een volledig economisch herstel.

B2. Bijdrage Sociale Werkvoorziening

Top Craft heeft de gevolgen van de economische crisis sterk gevoeld. Veel bedrijven hebben de tijdelijke contracten met de gedetacheerde werknemers van Top Craft beëindigd. In de raadsvergadering van 3 maart 2009 is de raad geïnformeerd over de resultaatsontwikkeling bij Top Craft. De gevolgen voor Dinkelland zijn in het raadsplan 2010 geschat op € 150.000 voor 2011 en € 75.000 voor 2012. Vanaf 2013 wordt rekening gehouden met een volledig economisch herstel. Deze bedragen blijven voorlopig gehandhaafd.

B3. Specifieke uitkeringen en bijstandsuitgaven

Wat de gevolgen zijn van de economische crisis voor de specifieke uitkeringen is moeilijk aan te geven. Normaal gesproken hebben eventuele bezuinigingen op de rijksbegroting gevolgen voor de hoogte en omvang van specifieke uitkeringen. Het Rijk zal in ieder geval terughoudend zijn om specifieke uitkeringen te verhogen of om nieuwe specifieke uitkeringen in het leven te roepen. In het Bestuursakkoord Rijk-gemeenten zijn, betreffende het inkomensdeel Wet werk en bijstand (Wwb), afspraken gemaakt dat tijdens de looptijd op aantallen niet gecorrigeerd wordt, tenzij het aantal bijstandsgerechtigden afwijkt van de verwachting. Wel wordt compensatie van rijkswege verstrekt, als blijkt dat de gemeente voldoende inspanningen heeft verricht m.b.t. reïntegratie, indien het tekort groter is dan 10% van het budget.

De verminderde werkgelegenheid zal naar verwachting met enige vertraging doorwerken in de volumes. Voor 2011 wordt conform raadsplan 2010 rekening gehouden met een overschrijding van maximaal 10% van het begrote budget en voor 2012 met maximaal 5%. Vanaf 2013 wordt rekening gehouden met een volledig economisch herstel.

C. Pakket van maatregelen 2010; jaarschijf 2011

1. Taakstelling Wet Maatschappelijke Ondersteuning Wmo (bron: raadsplan 2010);
2. Taakstelling: onderzoek centraliseren sociaal maatschappelijk veld (bron: raadsplan 2010).

C1. Taakstelling Wet Maatschappelijke Ondersteuning

De kosten van de Wmo worden nauwlettend in de gaten gehouden. We zijn kritischer aan de poort geworden en stimuleren mensen ook andere creatieve oplossingen te bedenken die minder kosten. Daarnaast is de Verordening aangepast en door uw raad vastgesteld d.d. 6 juli 2010. Met de zorgleveranciers vinden er ieder kwartaal gesprekken plaats. Tijdens deze gesprekken wordt er gesproken over het aantal klachten, kosten, managementinformatie, etc. Deze maatregelen moeten vanaf 2011 in totaal € 300.000 opleveren.

C2. Taakstelling Centraliseren Maatschappelijk veld

Uw raad heeft in de vergadering van 30 november 2009 besloten dat het maatschappelijk veld moet centraliseren. Reden hiervoor is om de kwetsbaarheid te verkleinen en vergroting van de kwaliteit en efficiency van Trimaran en SWO. Door een externe adviseur is advies uitgebracht omtrent de manier waarop deze doelen te realiseren. Dit voorstel wordt nog dit jaar aan u voorgelegd. In 2011 zal behalve de bezuiniging van € 50.000 ook het daadwerkelijk uitvoeren van de centralisatie zijn beslag moeten krijgen.

PROGRAMMAVELD 5: LEEFOMGEVING

Algemeen kader

De gemeente voert een actief beleid gericht op het waarborgen en waar mogelijk verder ontwikkelen van een kwalitatief goede fysieke leefomgeving; bestemming, invulling en gebruik van de schaarse openbare ruimte vindt op verantwoorde en integrale wijze plaats. Behoud van waardevolle historische elementen in de fysieke leefomgeving vormt een bijzonder aandachtspunt.

Begroting en meerjarenraming

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programmaveld zijn verbonden.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	12.477	10.616	9.500	9.444	9.268	8.790
Baten	6.073	4.906	5.243	5.437	5.639	5.851
Resultaat voor bestemming	-6.404	-5.710	-4.256	-4.007	-3.629	-2.939
Mutatie reserve toevoeging	278	175	569	571	222	277
Mutatie reserve beschikking	2.728	6.044	1.124	915	696	293
Resultaat na bestemming	-3.954	159	-3.702	-3.663	-3.156	-2.923

A. Actueel beleid / nieuw beleid

1. Jaarlijkse voeding reserve majeure projecten (bron: raadsplan 2011);
2. Herinrichting Vledderstraat en Brinkstraat (bron: raadsplan 2011);
3. Revitalisering centrum Weerselo (bron: raadsplan 2010 en 2011);
4. Rondweg Weerselo (bron: collegeprogramma 2010-2014);
5. Herinrichting Weerselerbeek (bron: actuele ontwikkeling);
6. Dorpsplan plus Saasveld (bron: raadsplan 2010 en 2011);
7. Actualisatie bestemmingsplannen (bron: actuele ontwikkeling);
8. LOG-visie (bron: collegeprogramma 2010-2014);
9. Ruimtelijke kwaliteit buitengebied (bron: collegeprogramma 2010-2014);
10. Duurzaamheid (bron: collegeprogramma 2010-2014);
11. Eurowerft (bron: collegeprogramma 2010-2014).

A1. Jaarlijkse voeding reserve majeure projecten

Wat willen we bereiken

Het college heeft de ambitie uitgesproken dat er ondanks de sombere economische omstandigheden ruimte moet blijven voor nieuwe majeure projecten.

Wat doen we daarvoor

Jaarlijks zorgdragen voor de voeding van de reserve majeure projecten.

Wat mag het kosten

De voeding van de reserve majeure projecten bedraagt voor 2011 en 2012 jaarlijks € 400.000.

A2. Herinrichting Vledderstraat en Brinkstraat

Wat willen we bereiken

Tot stand brengen van een kwalitatief passende openbare ruimte voor de Vledderstraat en de Brinkstraat en in goede samenwerking met de ontwikkelaar komen tot een voorspoedige realisatie. Woningbouwvereniging St. Joseph Dinkelland start 2011 met de herontwikkeling van het voormalige 'Gulle Waard'-terrein aan de Vledderstraat. Bij oplevering van de commerciële ruimtes en appartementen langs de Vledderstraat moet de gemeente starten met de herinrichting van de Vledderstraat. Met name de Vledderstraat verkeert in een slechte staat.

In navolging van de Vledderstraat zal de openbare ruimte van de Brinkstraat moeten worden gerealiseerd, dit in samenhang met de openbare ruimte in het middengebied, welke voor rekening komt van de ontwikkelaar.

Wat doen we daarvoor

De herinrichting van de Vledderstraat beslaat 2.660 m². De herinrichting van de Brinkstraat 1.800 m². In totaliteit 4.460 m² komt daarmee in aanmerking voor herstel van de openbare ruimte. Dit herstel behelst onder andere het leveren en aanbrengen van nieuwe bestrating, het leveren en plaatsen van straatmeubilair en openbare verlichting. Het planten van bomen en het verzorgen van voorbereiding en toezicht.

Wat mag het kosten

De totale netto-lasten worden afgerond geschat op € 450.000, waarbij voor 2011 € 266.000 in het raadsplan is gereserveerd. In een volgend stadium (Brinkstaat) zal de resterende € 184.000 nog nodig zijn.

A3. Revitalisering centrum Weerselo

Wat willen we bereiken

Het realiseren van een breed gedragen plan voor de ontwikkeling en herinrichting van het centrum van Weerselo, waarbij bundeling van voorzieningen en activiteiten voorop staat, zodat inhoud wordt gegeven aan de doelstelling om Weerselo te laten groeien tot een van de verzorgingskernen van onze gemeente. De vorming van een duidelijk centrum van Weerselo door concentratie van detailhandel en voorzieningen, door herinrichting van het centrumgebied en de Bisschopstraat, zodat een herkenbaar en aantrekkelijk woon- en verblijfsgebied wordt gecreëerd voor bewoners en bezoekers waar ruimte is voor ontmoeting en evenementen.

Wat doen we daarvoor

1. Het voeren van diverse overleggen betreffende de planontwikkeling, die betrekking hebben op:
 - overeenstemming krijgen met grondeigenaren en andere partijen;
 - in samenwerking met een stedenbouwkundig adviesbureau opstellen van stedenbouwkundige plannen en plannen van de herinrichting van het openbaar gebied;
 - afstemmen met betrokken partijen over de opgestelde plannen;
2. het in procedure brengen van een bestemmingsplan;
3. het uitwerken van de nodige planonderdelen, o.a. op het gebied van civieltechniek, groen en verlichting.

Wat mag het kosten

Voor dit majeure project heeft de raad het beschikbare budget van € 1.850.000 (raadsplan 2010) bij besluit van 15 juni 2010 (raadsplan 2011) verhoogd met € 220.000 tot € 2.070.000.

A4. Rondweg Weerselo

Wat willen we bereiken

Goede verkeersafwikkeling en doorstroming en verbeteren verkeersveiligheid en sociale cohesie in het dorp Weerselo.

Wat doen we daarvoor

Ondersteunen van de Provincie Overijssel in de zin van het opstellen van een bestemmingsplan voor een rondweg, het voeren van diverse overleggen en het nemen van (verkeers-)besluiten.

Tevens neemt de gemeente een deel van de werkzaamheden voor haar rekening, waaronder de landbouwroute en twee onderdoorgangen. De realisatie van het werk zal nog niet in 2011 plaatsvinden.

Wat mag het kosten

De werkzaamheden ter ondersteuning van de Provincie Overijssel worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie.

A5. Herinrichting Weerselerbeek

Wat willen we bereiken

Verbeteren leefomgeving. Een helder kader, van waaruit werkzaamheden voortvloeien ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en de beleefbaarheid van de Weerselerbeek in het dorp Weerselo.

Wat doen we daarvoor

Samen met het Waterschap optreden als opdrachtgever voor het opstellen van een herinrichtingsplan, het begeleiden van de totstandkoming van dit plan door het aanleveren van gegevens, het toetsen van tussentijdse rapportages, het deelnemen aan overleggen en bijeenkomsten met bewoners en andere betrokkenen en het uitbrengen van rapportages en adviezen.

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie. Onze bijdrage aan het herinrichtingsplan bedraagt € 5.500 exclusief btw.

A6. Dorpsplan plus Saasveld

Wat willen we bereiken

Een leefbare, veilige en sfeervolle kern met dorps allure waar inwoners van Saasveld en toeristen graag willen verblijven. Het nu stedelijk ogende dorpscentrum van Saasveld willen we een echt dorps karakter geven waarbij de huidige 3 'aparte gebieden' (Bruinsplein, Kerkeiland en de omgeving bij Bruins) met elkaar worden verbonden tot 1 sfeervol centrum. Vanuit dit centrum willen we een goede wandelverbinding creëren tussen het toekomstige recreatiepark Saterslo en het centrum van Saasveld.

Wat doen we daarvoor

Het Bruinsplein, het verblijfsgebied voor Bruins en het kerkeiland wordt met groen en verlichting ingericht, er komt een informatiepunt voor toeristen en het Plechelmusbeeld wordt hersteld. Daarnaast wordt het verblijfsgebied bij Bruins heringericht (asfalt eruit, plateau aanleggen en klinkerbestrating aanbrengen).

Ten aanzien van het wandelpad wordt in overleg met betrokken aanwonenden en eigenaren een plan uitgewerkt. Uitvoering is afhankelijk van hun medewerking en instemming.

Wat mag het kosten

De totale kosten voor uitvoering van het dorpscentrum (inclusief voorbereidingskosten) zijn;

- € 229.670 voor de groeninrichting en verlichting van het Bruinsplein en kerkplein en ook voor verlichting/groen ten behoeve van het verblijfsgebied voor Bruins. Dit gedeelte is leaderwaardig. Hiervoor zal dan ook leadersubsidie aangevraagd worden.
Het benodigde bedrag van € 229.670 zal als volgt gefinancierd worden;
 - bijdrage van dorpsraad en kerkbestuur € 12.500 en uit eigen werkzaamheid € 2.500
 - resteert aanvraag leaderbijdrage van € 214.670 waarvan subsidie EU 50%, gemeente Dinkelland 25% en van de provincie 25%.
- € 299.500 voor inrichting van het verblijfsgebied bij Bruins (niet leaderwaardig). Hierin draagt Bruins uit Saasveld € 100.000 uit eigen middelen bij. Verder is in het raadsplan 2010 door de raad € 49.500 beschikbaar gesteld voor het creëren van een brink met bankjes. Omdat hier mee slechts 1 onderdeel uitgevoerd kon worden en op basis van het opgestelde kostenoverzicht nog een bedrag van € 150.000 benodigd was om de totale visie te kunnen uitvoeren heeft de raad in het raadsplan 2011 hiermee ingestemd. Hiermee kan het nu "stedelijk" ogende dorpscentrum van Saasveld een dorps en sfeervol karakter krijgen waar inwoners van Saasveld en toeristen graag verblijven.
- Aanleg van een wandelpad langs de Drosteweg voor € 140.000. In het raadsplan van 2010 heeft de raad hiervoor een bedrag van € 90.000 beschikbaar gesteld. De beschikbaar gestelde middelen hiervoor bleken echter niet voldoende te zijn. In het raadsplan 2011 is een extra bedrag gevraagd van € 50.000 waarmee de raad heeft ingestemd.

Tenslotte is in het raadsplan 2010 nog een bedrag toegezegd van € 67.500. Deze middelen zullen aangewend worden voor het aanleggen van een speelterrein op Diezelkamp 3 voor een bedrag van € 50.000 en € 17.500 voor het organiseren van dorpsactiviteiten voor jongeren tussen de 14 en 20 jaar.

A7. Actualisatie bestemmingsplannen

Wat willen we bereiken

Voldoen aan de wettelijke verplichting en daarmee tevens de bestemmingsplannen uit het verleden weer overzichtelijk en uniform herschikken. Deze "nieuwe"bestemmingsplannen zullen digitaal, via een website, raadpleegbaar worden gemaakt.

De wetgever heeft een termijn van 5 jaren gegeven, te rekenen vanaf de datum van inwerkingtreding van de Wro (juli 2008), om de plannen die ouder zijn dan 10 jaar te actualiseren. Om dat doel te verwezenlijken is een ambitieuze planning opgesteld om alle bestaande gemeentelijke plannen niet alleen inhoudelijk te actualiseren maar tevens:

- de uniformiteit van de plannen, zowel qua systematiek als voorschriften, te vergroten;
- het aantal bestemmingsplannen ingrijpend te verminderen;
- de bestemmingsplannen digitaal raadpleegbaar te maken, welke voldoen aan de laatste landelijke standaarden.

Daarnaast is aan de wettelijke verplichting om bestemmingsplannen die ouder dan 10 jaar zijn te actualiseren, de sanctie verbonden dat bij bestemmingsplannen ouder dan 10 jaar de bevoegdheid tot het invorderen van leges en andere rechten vervalst. Deze sanctie treedt in werking per 1 juli 2013.

Per 1 januari 2010 is de digitaliseringverplichting in gegaan. Wij zijn dan ook wettelijk verplicht om bestemmingsplannen digitaal te ontsluiten voor derden. Als gemeente kunnen wij digitale plannen ontsluiten via de website van het ministerie van VROM www.ruimtelijkeplannen.nl. Wij voldoen als gemeente aan de minimale wettelijke vereisten. In de toekomst zal er aan gewerkt moeten worden om digitale plannen in eigen beheer op te stellen en ook te ontsluiten op de gemeentelijke webpagina.

Het beschikbaar hebben van digitale en uniforme/ gestandaardiseerde plannen heeft onmiskenbaar voordelen op het gebied van bruikbaarheid, raadpleegbaarheid, uitwisselbaarheid, klantvriendelijkheid en efficiency. Bovendien wordt het partieel en integraal herzien van plannen gemakkelijker en naar verwachting op termijn ook nog eens goedkoper. Dit geldt ook voor de behandeltijd voor aanvragen om een bouw- of aanlegvergunning.

Wat doen we daarvoor

In 2010 zijn wij begonnen met het beschermde dorpsgezicht het Stift, het beschermde stadsgezicht Ootmarsum-Centrum, Kern Denekamp en Kern Weerselo.

In het jaar 2011 worden de volgende plannen opgestart:

- Kern Deurningen
- Kern Rossum
- Kern Saasveld
- Ootmarsum overige gebieden
- Kern Lattrop
- Kern Noord Deurningen
- Kern Tilligte

In het jaar 2012 worden de volgende plannen opgestart:

- Bedrijventerrein Denekamp
- Bedrijventerrein Ootmarsum
- Bedrijventerrein Weerselo

Rekening houdende met de termijnen voor opstellen van de plannen en de wettelijke proceduretijd, is het met deze planning mogelijk om alle plannen voor 1 juli 2013 vast te stellen.

Wat mag het kosten

Jaarlijks worden er gelden gereserveerd voor actualisatie bestemmingsplannen. Deze gelden zijn opgenomen in de post gemeentelijke bestemmingsplannen. Door de actualisatie te versnellen en meerdere plannen tegelijkertijd op te pakken ontstaat er in het jaar 2011 een hoge kostenpost. De totaal beschikbare middelen voor actualisatie bestemmingsplannen vanaf de start tot aan 2013 bedragen € 327.275.

A8. LOG-visie (landbouw ontwikkeling gebied)

Wat willen we bereiken

Bepalen van de ontwikkelingsruimte en ontwikkelingsrichting van de in het reconstructieplan aangewezen Landbouwontwikkelingsgebieden in Dinkelland. Met in achtneming van het reconstructieplan en rekening houdend met verschillende belangen op een adequate wijze invulling geven aan de landbouwontwikkelingsgebieden in de gemeente.

Wat doen we daarvoor

- Het opstellen van een visie die als beoordelingskader kan gelden voor de afweging van de aanvaardbaarheid van initiatieven tot nieuwvestiging in het LOG.
- Het laten uitvoeren van een gezondheidseffectscreening die als input voor de visie geldt.

Wat mag het kosten

Dekking via bestaande middelen (o.a. subsidiebijdragen en gemeentelijke bestemmingsplannen):

- € 25.000 visie
- € 12.000 gezondheidseffectscreening

A9. Ruimtelijke kwaliteit buitengebied

Ruimtelijke Kwaliteit is een veelomvattende term. Het is nodig hiervoor beleid te ontwikkelen, zodat voorkomen wordt dat onze mooie gemeente verrommelt en dat er situaties ontstaan waarbij geen passende en wenselijke oplossing voorhanden is. De onderliggende thema's zullen gefaseerd worden aangepakt, waarbij we in eerste instantie uitgaan van de behandeling van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied en de evaluatie en actualisatie van het Welstandsbeleid. In de onderstaande kopjes staat wat we voor de 2 thema's gaan doen.

Wat willen we bereiken

Invulling geven aan een ruimtelijk beleid gericht op kwaliteit voor het buitengebied. Daarbij de doelstelling nastreven dat er bij (wenselijke) ontwikkelingen in het buitengebied sprake moet zijn van een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied doormiddel van een andere wijze van beoordelen van ontwikkelingen aansluitend aan het provinciaal beleid uit de omgevingsvisie. (sturen op kwaliteit in plaats van kwantiteit). Hierin wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in relatie tot herstel van het Twentse Landschap.

Welstandsbeleid is een belangrijk instrument voor ruimtelijke kwaliteit. Het doel van het nieuwe welstandsbeleid is om "van objectgericht naar omgevingsgericht" te komen waarbij onnodige bureaucratie en vertragingen van procedures en projecten wordt voorkomen. De welstandstoets zal ook eerder in het proces worden betrokken. We hanteren strenge welstandscriteria voor gevoelige gebieden en versoepelen deze waar het kan. Het nieuwe welstandsbeleid bevat een helder toetsingskader voor de burger, waarbij de deregulering niet uit het oog wordt verloren

Wat doen we daarvoor

- Het samen met de gemeente Tubbergen opstellen van een handboek kwaliteitsimpuls groene omgeving. In het handboek worden randvoorwaarden benoemd onder welke voorwaarden ontwikkelingen kunnen plaatsvinden en wanneer er sprake is van een positieve balans voor de ruimtelijke kwaliteit.
- Een ruimtelijk kwaliteitskader opstellen waarin per gebied opgenomen wordt wat de kwaliteiten in gebieden zijn en aan welke voorwaarden de bouwontwikkeling moet voldoen. Er worden richtinggevende en normatieve eisen gesteld. Het kader is een verdiepingsslag van de gebiedskenmerkencatalogus van de Omgevingsvisie Overijssel.
- Het nieuwe welstandsbeleid wordt uitgewerkt in een integraal ruimtelijk kwaliteitsbeleid. Het algemeen ruimtelijk beleid, de beeldkwaliteit en het welstandsbeleid zullen gecombineerd worden tot een transparant welstandsbeleid. In 2010 heeft de evaluatie van het huidige welstandsbeleid plaats gevonden. Met de evaluatie-uitkomsten zal bij het nieuw te vormen welstandsbeleid rekening worden gehouden.

Wat mag het kosten

Dekking, voor het onderdeel buitengebied, via bestaande middelen (o.a. subsidiebijdragen) ruimtelijke kwaliteitskader: € 20.000.

De externe kosten inzake welstandsbeleid worden geschat op € 30.000 en worden integraal verrekend via de bouwleges.

A10. Duurzaamheid

Wat willen we bereiken

In 2011 heeft het college de beleidsnota duurzaamheid klaar.

Wat doen we daarvoor

De beleidsnota wordt mede gebaseerd op het werk van de raads werkgroep. In dit kader wil het college bekijken of er een duurzaamheidsfonds ingesteld kan worden. Duurzaamheid wordt in de nota breed opgevat: aan de orde komen zeker de mogelijkheden van verbetering van het binnenklimaat en de kansen die duurzaamheid biedt voor ondernemers. Maar ook wil het college een lange termijnvisie presenteren om te komen tot energiereductie (mogelijk in combinatie met lagere woonlasten).

Wat mag het kosten

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de huidige beschikbare formatie.

A11. Eurowerft

Wat willen we bereiken

Spoedige herontwikkeling van de Kop Eurowerft en de locatie Vledderhoes tot aantrekkelijke winkelvoorzieningen en appartementen beide voorzien van voldoende parkeergelegenheid.

Wat doen we daarvoor

Het plan verkeert in een voorbereidende fase. In overleg met de projectontwikkelaar wordt getracht spoedig te komen tot een goede ruimtelijke invulling van het gebied. Met name het bouwprogramma en de noodzakelijke parkeervoorzieningen leveren nog de noodzakelijke inspanningen op. De verwachting is dat er begin 2011 een gedragen plan ligt dat in procedure kan worden gebracht. Naar verwachting zal eind 2011 kunnen worden gestart met de bouwwerkzaamheden. Na afronding van de bouwwerkzaamheden volgt de herinrichting van de Nordhornsestraat (voorjaar 2012).

Vooruitlopende hierop zal, voordat het plan in procedure gaat, een exploitatieovereenkomst met de projectontwikkelaar worden gesloten waarin o.a. de verkoop van het Vledderhoes en een ander object zijn geregeld. We blijven sterk afhankelijk van de projectontwikkelaar omdat deze de meeste opstallen in eigendom heeft en daarnaast kenbaar heeft gemaakt het plan zelf te willen ontwikkelen. Zodra er een gedragen plan (o.a. bouw- en inrichtingsplan en exploitatieovereenkomst) ligt zal dit middels een apart besluitvormingstraject ter vaststelling worden aangeboden.

Wat mag het kosten

Vanwege de complexiteit van het project en de nog lopende onderhandelingen met de projectontwikkelaar zal in het besluitvormingstraject hier ruime aandacht aan worden besteed. Op voorhand dient rekening te worden gehouden dat de kosten van herinrichting van de Nordhornsestraat voor rekening van de gemeente komen. De hoogte van het nog te voteren krediet is nog niet bekend, maar zal bij de begroting van 2012 kenbaar worden gemaakt.

B. Autonome ontwikkelingen

Niet van toepassing.

C. Pakket van Maatregelen 2010; jaarschijf 2011

1. Taakstelling innen marktconforme huren (bron: raadsplan 2010).

C1. Taakstelling innen marktconforme huren

Het invoeren van de maatregel om vanaf 2010 marktconforme huren te gaan berekenen over de in bezit zijnde gronden en het vastgoed dient structureel € 25.000 extra inkomsten te genereren.

PROGRAMMAVELD 6: MOBILITEIT

Algemeen kader

De gemeente draagt, waar nodig in nauwe samenspraak met andere overheden, zorg voor het handhaven en verder ontwikkelen van een voldoende adequate en veilige wegeninfrastructuur aansluitend bij de mobiliteitsbehoeften van de burger; ten behoeve van het waarborgen van kwantitatief en kwalitatief voldoende openbaar vervoersvoorzieningen voert de gemeente een voorwaardenscheppend beleid.

Begroting en meerjarenraming

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programmaveld zijn verbonden.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	5.309	8.332	5.709	5.586	4.165	4.007
Baten	362	490	66	66	66	67
Resultaat voor bestemming	-4.947	-7.842	-5.644	-5.520	-4.099	-3.940
Mutatie reserve toevoeging	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserve beschikking	156	421	688	184	0	0
Resultaat na bestemming	-4.791	-7.421	-4.956	-5.336	-4.099	-3.940

A. Actueel beleid / nieuw beleid

1. Inkomstenderving afschaffen betaald parkeren (bron: raadsplan 2011);
2. Realisatie buurtbusverbinding Denekamp en Noord-Deurningen (collegeprogramma 2010-2014).

A1. Inkomstenderving afschaffen betaald parkeren

Wat willen we bereiken

Met ingang van het jaar 2011 wordt het betaald parkeren in de kern Ootmarsum afgeschaft. Om de beschikbaarheid van parkeerplaatsen voor bezoekers van de in het centrum van Ootmarsum gesitueerde bedrijven en religieuze- en toeristische objecten te waarborgen, zal het langparkeren in het centrum moeten worden tegengegaan. Om dit te bereiken is na afschaffing van het betaald een vorm van parkeerregulering noodzakelijk.

Wat doen we daarvoor

Geheel in de lijn met de ook elders in de gemeente toegepaste regulering is de instelling van een parkeerregulering door middel van parkeerschijf voorzien.

Wat mag het kosten

Als gevolg van de afschaffing van betaald parkeren ontstaat een structurele inkomstenderving van jaarlijks circa € 60.000 (opbrengsten parkeermeters en naheffingen). De opbrengsten van de vervangende i.h.k.v. geverbaliseerde overtredingen Wegenverkeerswet opgelegde boetes wegen hier niet tegenop.

Voor het aanbrengen van de voor de parkeerschijfzone benodigde bebording en markeringen, en het verwijderen van parkeermeters en -automaten zijn in 2010 eenmalige kosten gemaakt.

A2. Realisatie buurtbusverbinding Denekamp en Noord-Deurningen

Wat willen we bereiken

De kern Noord Deurningen voorzien van een openbaar vervoer (OV) verbinding naar Denekamp, met aansluiting op de streeklijnen.

Wat doen we daarvoor

In samenwerking met de Regio Twente, dorpsraad Noord Deurningen en bestaande buurtbusvereniging, onderzoeken of binnen de door Regio Twente vastgestelde kaders de exploitatie van een buurtbusverbinding tussen Noord Deurningen en Denekamp mogelijk is. Daarbij zal uitsluitel moeten worden gegeven of er voor het instellen van een buurtbus voldoende reizigerspotentieel aanwezig is, en of er voldoende vrijwilligers beschikbaar zijn voor het uitvoeren van deze lijn. Daarbij zal ook gekeken worden of aansluiting op het Duitse OV-net mogelijk is.

Wat mag het kosten

Indien er daadwerkelijk een buurtbusverbinding wordt gerealiseerd, wordt deze opgenomen binnen de exploitatie van de door de Regio Twente beheerde concessie voor OV in Twente. Gemeentelijke inzet blijft beperkt tot faciliterende en representatieve activiteiten.

B. Autonome ontwikkelingen

Niet van toepassing.

C. Pakket van maatregelen 2010; jaarschijf 2011

Niet van toepassing.

PROGRAMMAVELD 7: BURGER & BESTUUR

Algemeen kader

De uitgangspunten openheid, toegankelijkheid, bekwaamheid, betrouwbaarheid en integriteit staan in het handelen van de gemeente centraal. Er wordt voortdurend gestreefd naar een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en een structureel evenwichtige financiële huishouding.

Begroting en meerjarenraming

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programmaveld zijn verbonden.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	4.076	3.289	4.006	4.006	4.016	4.038
Baten	664	779	488	491	501	516
Resultaat voor bestemming	-3.412	-2.510	-3.518	-3.515	-3.515	-3.522
Mutatie reserve toevoeging	296	0	0	0	0	0
Mutatie reserve beschikking	319	797	890	409	-79	-79
Resultaat na bestemming	-3.389	-1.713	-2.628	-3.106	-3.594	-3.601

A. Actueel beleid / nieuw beleid

1. Beschikbaarstelling gemeentelijk klussenteam aan kernraden (bron: raadsplan 2011);
2. Oplossen kleine ergernissen kernraden (bron: raadsplan 2011);
3. Evaluatie kernconvenant (bron: collegeprogramma 2010-2014);
4. Kwaliteitshandvest (bron: collegeprogramma 2010-2014).

A1. Beschikbaarstelling gemeentelijk klussenteam aan kernraden

Wat willen we bereiken

De kernraden gedurende één week per jaar een gemeentelijk klussenteam ter beschikking stellen.

Kernraden de gelegenheid geven een gemeentelijk klussenteam gedurende één week per jaar de door de kernraad aan te wijzen klussen te laten realiseren. Grote mate van zelfbeschikking door de kernraad bevorderen. Afstemming met gemeentelijke onderhoud- en uitvoeringsprogramma's. Door inzet van vrijwilligers kan het uiteindelijke rendement nog groter worden.

Wat doen we daarvoor

Via de kerncoördinator behoefte bij kernraden peilen, overleg voeren wie welke klussen wanneer gerealiseerd wil hebben. Afstemming met reguliere onderhoudprogramma's, afspraken maken over de samenstelling en inzet van het klussenteam.

Wat mag het kosten

De benodigde ambtelijke uren komen uit de reguliere werkzaamheden.

A2. Oplossen kleine ergernissen kernraden

Wat willen we bereiken

Overeenkomstig collegeprogramma 2010-2014 met inzet van € 40.000 de kernraden de mogelijkheid bieden zogenaamde kleine ergernissen zelf op te lossen.

Kernraden de gelegenheid geven zelf enkele kleine ergernissen in hun kern op te heffen, grote mate van zelfbeschikking door de kernraad bevorderen. Afstemming met gemeentelijke onderhoud- en uitvoeringsprogramma's.

Wat doen we daarvoor

Via de kernencoördinator de behoefte bij kernraden peilen, overleg voeren wie welk deel van het budget krijgt, afstemming met regulier onderhoud, afspraken maken over de verdeling en inzet van het budget.

Wat mag het kosten

Met de kernraden wordt de versleuteling van het budget van € 40.000 besproken. Deze kosten worden gedekt uit het budget beheer openbare ruimte.

A3. Evaluatie kernenconvenant

Wat willen we bereiken

Evaluatie van het op 7 oktober 2008 gesloten kernenconvenant, waarbij naast de algemene actualisatie ook de uitgangspunten van het collegeprogramma 2010-2014 worden verwerkt. Het doel is te komen tot een geactualiseerd bestuursconvenant met de 10 kernraden.

Wat doen we daarvoor

Overleg met de 10 kernraden over hun ervaringen met het huidige convenant en de toekomstige samenwerking. Aan de hand hiervan een geactualiseerd ontwerp convenant opstellen en in besluitvormingsprocedure brengen.

Wat mag het kosten

Procesbegeleiding binnen bestaande uren van kernencoördinator.

A4. Kwaliteitshandvest

Wat willen we bereiken

Een goede dienstverlening is één van de speerpunten van beleid van de gemeente Dinkelland. Ten behoeve van die goede dienstverlening werken we alweer enkele jaren met het dienstverleningsconcept (DVC) "Aangenaam Dinkelland". Uit periodieke evaluaties en metingen onder onze burgers blijkt dat dit concept het doel meer dan waar maakt. Maar er moet wel aan gewerkt blijven worden om de dienstverlening op een hoog niveau te houden. Burgers stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit van de dienstverlening.

Wat doen we daarvoor

Iets wat nog voor een groot deel ontbreekt in ons DVC zijn servicenormen. Servicenormen zijn concrete beloften aan de burgers over de kwaliteit van de Dienstverlening. Weliswaar hebben we enkele servicenormen in ons DVC wel vastgelegd, zoals de burger heeft één aanspreekpunt, maar op veel terreinen hebben wij die normen nog niet, normen die gaan over bijvoorbeeld wachttijden en doorlooptijden.

Wat mag het kosten

De uren die nodig zijn voor de ontwikkeling en implementatie worden gehaald uit de beschikbare formatie.

B. Autonome ontwikkelingen

Niet van toepassing.

C. Pakket van Maatregelen 2010; jaarschijf 2011

1. Taakstelling terugverdienen inkoopcoördinator (bron: raadsplan 2010);
2. Taakstelling bedrijfsvoeringmaatregelen (bron: raadsplan 2010).

C1. Taakstelling terugverdienen inkoopcoördinator

Van de aan te stellen inkoopcoördinator voor de gemeenten Losser, Tubbergen en Dinkelland wordt verwacht dat deze 'zichzelf' terugverdient. Met het aanstellen van een inkoopcoördinator wordt tevens voldaan aan een aanbeveling uit het rekenkameronderzoek naar inkoop en aanbesteding.

C2. Taakstelling bedrijfsvoeringmaatregelen (incl. herprioritering projecten)

Het treffen van diverse maatregelen in de bedrijfsvoering moet in totaal € 235.000 op leveren en het herprioritering van projecten op termijn € 200.000. De totale taakstelling bedraagt voor 2011 € 375.000 en voor 2012 en daarop volgende jaren € 435.000.

Het gaat hierbij om een taakstelling betreffende de formatie, ambtelijke capaciteit. Door het niet invullen van diverse vacatures binnen de ambtelijke organisatie is de taakstelling inmiddels behaald. Om alvast te anticiperen op een aanvullende taakstelling naar aanleiding van de toekomstige korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds blijft de selectieve vacaturestop gehandhaafd.

IV ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen bevat volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) tenminste:

- a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- b. algemene uitkering;
- c. dividenden;
- d. saldo van de financieringsfunctie;
- e. saldo compensabele BTW en uitkering BTW compensatiefonds;
- f. overige dekkingsmiddelen.

De algemene dekkingsmiddelen mogen en zijn niet als baten in de diverse programmavelden opgenomen doch uitsluitend in dit overzicht. Specifieke dekkingsmiddelen zoals leges, reinigingsrechten (afvalstoffenheffing) en rioolheffing zijn wel in de betreffende programmavelden verantwoord.

Het bedrag voor onvoorzien dient te worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. Tot nu toe is steeds één budget voor onvoorzien in de begroting opgenomen en er is geen reden om daar nu van af te wijken. Uit praktische overwegingen brengen wij het budget voor onvoorzien uitgaven in mindering op de algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Lasten	2.881	166	1.308	1.455	1.740	2.169
Baten	31.482	28.368	29.405	29.510	29.544	29.589
Resultaat voor bestemming	28.601	28.202	28.097	28.055	27.804	27.419
Mutatie reserve toevoeging	10.036	2.042	2.632	2.524	2.471	2.459
Mutatie reserve beschikking	9.725	2.636	2.901	2.808	2.790	2.720
Resultaat na bestemming	28.290	28.796	28.367	28.339	28.122	27.681

In het overzicht baten en lasten programmabegroting 2011 op de volgende pagina zijn de algemene dekkingsmiddelen nader onderverdeeld.

V OVERZICHT BATEN EN LASTEN PROGRAMMABEGROTING 2011

(Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2009 baten	Realisatie 2009 lasten	Realisatie 2009 saldo	Begroting 2010 baten	Begroting 2010 lasten	Begroting 2010 saldo	Begroting 2011 baten	Begroting 2011 lasten	Begroting 2011 saldo
a. Omschrijving programma									
1. Wonen	8.969	10.185	-1.216	10.370	11.259	-889	6.939	7.705	-765
2. Veiligheid	102	2.388	-2.286	99	2.652	-2.553	122	2.721	-2.599
3. Economie en toerisme	11.623	6.932	4.691	4.526	6.254	-1.728	4.696	5.540	-844
4. Ontwikkeling en zorg	5.079	18.048	-12.969	3.895	19.374	-15.479	4.294	19.549	-15.255
5. Leefomgeving	6.073	12.477	-6.404	4.906	10.616	-5.710	5.243	9.500	-4.256
6. Mobiliteit	362	5.309	-4.947	490	8.332	-7.842	66	5.709	-5.644
7. Burger en bestuur	664	4.076	-3.412	779	3.289	-2.510	488	4.006	-3.518
Sub-totaal	32.873	59.415	-26.543	25.065	61.776	-36.711	21.847	54.729	-32.882
b. Algemene dekkingsmiddelen									
1. Lokale heffingen	5.272	0	5.272	5.416	0	5.416	5.582	0	5.582
2. Algemene uitkeringen	21.023	0	21.023	20.453	0	20.453	20.599	7	20.592
3. Dividend	61	0	61	43	0	43	379	0	379
4. Saldo financieringsfunctie	2.698	515	2.182	2.456	0	2.456	2.383	263	2.120
5. Overige algemene dekkingsmiddelen	2.428	2.365	15	0	127	-127	462	998	-536
Sub-totaal	31.482	2.881	28.554	28.368	127	28.241	29.405	1.268	28.137
b. Onvoorzien									
6. Onvoorzien	0	0	-0	0	39	-39	0	39	-39
Sub-totaal	0	0	-0	0	39	-39	0	39	-39
Resultaat voor bestemming	64.354	62.296	2.058	53.433	61.942	-8.509	51.252	56.037	-4.785
c. Mutaties reserves									
1. Wonen	2.112	1.959	153	533	877	-344	2.121	1.672	449
2. Veiligheid	40	0	40	0	0	0	0	0	0
3. Economie en toerisme	90	5.371	-5.281	774	0	774	410	0	410
4. Ontwikkeling en zorg	1.061	302	759	398	0	398	1.684	160	1.523
5. Leefomgeving	2.728	278	2.450	6.044	175	5.869	1.124	569	554
6. Mobiliteit	156	0	156	421	0	421	688	0	688
7. Burger en bestuur	319	296	23	797	0	797	890	0	890
9. Algemene dekkingsmiddelen	9.725	10.036	-311	2.636	2.042	594	2.901	2.632	269
Sub-totaal	16.231	18.242	-2.011	11.603	3.094	8.509	9.817	5.033	4.784
Resultaat na bestemming	80.585	80.538	47	65.036	65.036	-0	61.070	61.070	-0

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014
Resultaat voor bestemming	2.058	-8.509	-4.785	-2.237	-1.119	-547
Mutatie reserve: toevoeging	18.242	3.094	5.033	4.843	3.305	3.198
Mutatie reserve: beschikking	16.231	11.603	9.817	7.080	4.425	3.745
Resultaat na bestemming	47	0	-0	-0	0	-0

VI PARAGRAFEN

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een aantal paragrafen voor. De zeven voorgeschreven paragrafen zijn:

- a. lokale heffingen;
- b. weerstandvermogen;
- c. onderhoud kapitaalgoederen;
- d. financiering;
- e. bedrijfsvoering;
- f. verbonden partijen;
- g. grondbeleid.

De paragrafen handelen over een aantal belangrijke beheersmatige onderwerpen. De paragrafen geven een doorsnede van de programmavelden. Bij het opstellen van begroting 2011 heeft met name de paragraaf Verbonden Partijen ten opzichte van voorgaande jaren aan informatiewaarde en inhoud gewonnen.

In de Financiële verordening zijn in titel 3 afspraken gemaakt over het opstellen (bijstellen) van diverse nota's welke een relatie hebben met de voorgeschreven paragrafen. Met uitzondering van de paragraaf Verbonden partijen zijn alle voorgeschreven paragrafen gekoppeld aan een nota.

De paragrafen gaan in op de kaders voor het beheer die belangrijk zijn voor de uitvoering van ons beleid.

1. LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

Een van de verplichte paragrafen voor de begroting en het jaarverslag is de paragraaf lokale heffingen. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording. De paragraaf lokale heffingen dient ertoe de Raad een betrouwbaar inzicht te bieden in de eigen inkomsten en de lastendruk die de lokale heffingen veroorzaken.

In deze paragraaf moet op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording de navolgende informatie beschikbaar zijn:

- De geraamde inkomsten
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse lokale heffingen en belastingen
- Een aanduiding van de lokale lastendruk
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Tarievenbeleid lokale lasten 2011

De gemeentelijke heffingen bestaan uit "belastingen" en "rechten".

Belastingen

Een "belasting" is een gedwongen betaling aan de overheid als zodanig, waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat en die krachtens algemene regels wordt geheven. De opbrengsten van de meeste belastingen gaan in principe rechtstreeks naar de algemene middelen van de gemeente.

De gemeente Dinkelland heft de navolgende belastingen:

- onroerende-zaakbelastingen;
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting;
- forensenbelasting;
- parkeerbelastingen (t/m 2010);
- precariobelasting;
- baatbelasting (t/m 2012).

De gemeente Dinkelland heft dus de navolgende belastingen niet:

- roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen;
- reclamebelasting;
- watertoeristenbelasting.

Rechten (retributies):

"Rechten" zijn in tegenstelling tot belastingen betalingen aan de overheid waar wel een individuele tegenprestatie van de overheid tegenover staat. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het reinigingsrecht en de gemeentelijke leges. Zowel gemeentelijke belastingen als ook gemeentelijke rechten worden geheven op basis van gemeentelijke belastingverordeningen.

De gemeente Dinkelland heft de volgende rechten:

- reinigingsrechten
- leges;
- marktgelden.

Ten aanzien van de tarieven van de gemeentelijke belastingen en rechten in de begroting 2011 van de gemeente Dinkelland zijn de richtlijnen voor de programma- en productenbegroting 2011 als uitgangspunt genomen. Daarbij is o.a. aangegeven:

- voortzetting van het beleid "de vervuiler betaalt" hetgeen vertaald moet worden in een 100% kostendekkendheid van de tarieven van de rioolheffing en de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing/reinigingsrecht). De tarieven voor de reinigingsheffingen worden voor 2011 verhoogd met 2% t.o.v. de tarieven voor 2010, terwijl de tarieven voor de rioolheffingen voor 2011 met 6% worden verhoogd t.o.v. 2010;
- de legestarieven indexeren met het inflatiecijfer van 2% en afronden op in de praktijk hanteerbare tarieven;
- een voorstel tot verhoging van de OZB-tarieven (lees OZB-opbrengst) met 2%;
- een verhoging van de hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting met 2%.

De limitering van de OZB tarieven is per 1 januari 2008 afgeschaft. Het kabinet heeft bij het afschaffen van de limitering wel het voorbehoud gemaakt dat de opbrengststijging voor de OZB landelijk beperkt moet blijven. Daartoe is een macronorm ingesteld die de maximale opbrengststijging voor een bepaald jaar aangeeft. De macronorm OZB-tarieven voor het belastingjaar 2011 is onlangs door de minister van Financiën vastgesteld op 3,50%. De voorgestane opbrengststijging OZB in de gemeente Dinkelland van 2% voor het belastingjaar 2011 blijft derhalve ruim beneden het maximaal toegestane.

Geraamde opbrengsten lokale heffingen 2011

Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten ten aanzien van de tarieven van de belastingen en heffingen is in onderstaande tabel aangegeven wat de opbrengsten in 2011 zullen bedragen.

Soort heffing/belasting (bedragen x € 1.000)	rekening 2009	begroting 2010	Begroting 2011	% totale opbrengst 2011
Onroerende-zaakbelastingen	4.756	4.931	5.069	49
Afvalstoffenheffing + reinigingsrecht	2.440	2.441	2.501	24
Rioolrecht	2.099	2.148	2.288	22
Hondenbelasting	136	139	139	1,5
Toeristenbelasting	200	202	208	2
Forensenbelasting	143	136	135	1,5
Parkeerbelasting	10	10	0	Nihil
Baatbelasting	3	3	3	Nihil
Precariobelasting	5	6	12	Nihil
Totaal	9.792	10.016	10.355	100

Lokale heffingen

Onroerende-zaakbelastingen

Onder de naam "onroerende-zaakbelastingen" worden terzake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- a. een gebruikersbelasting van degene die – naar omstandigheden beoordeeld – een onroerende zaak die niet in hoofdzaak als woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt.
- b. een eigenarenbelasting van degene die van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom bezit of beperkt recht.

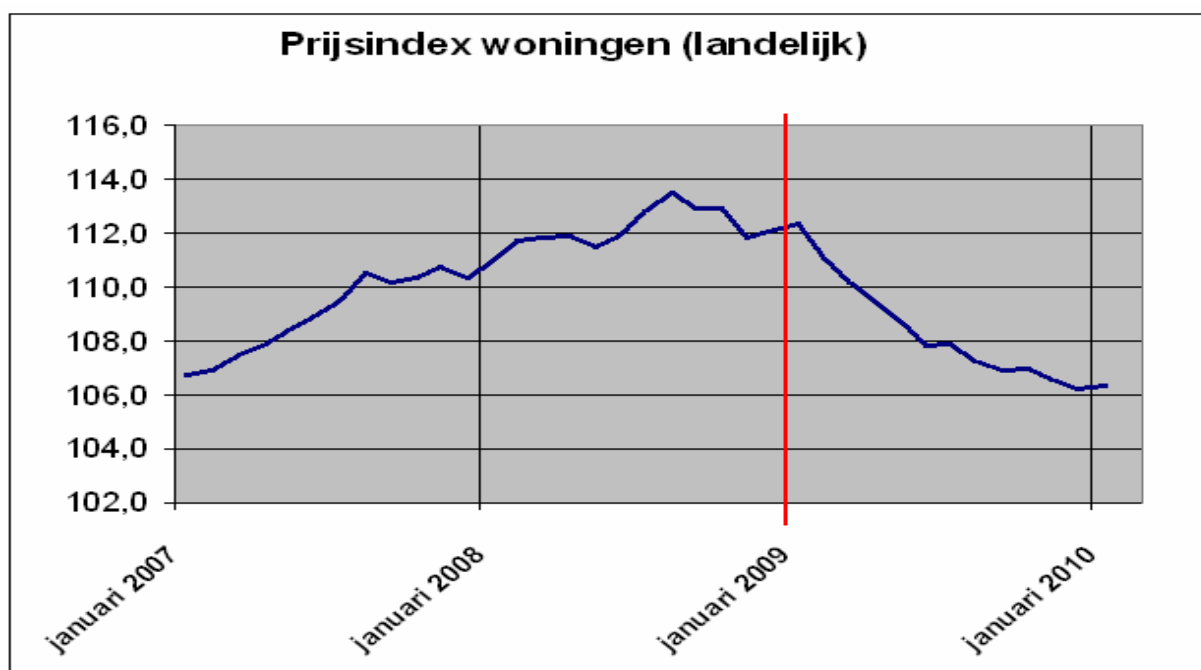
Voor de belastingheffing is de situatie op 1 januari van het belastingjaar bepalend.

Zoals bekend, is inmiddels definitief besloten tot het jaarlijks waarderen van alle onroerende zaken in het kader van de Wet WOZ naar de waardepeildatum die één jaar voor het belastingjaar ligt. Voor 2011 betekent dit, dat de WOZ-waarde naar de prijspeildatum 1 januari 2010 dient te worden vastgesteld.

Evenals andere gemeenten is ook de gemeente Dinkelland momenteel nog intensief bezig met de herwaardering van alle onroerende zaken naar de waardepeildatum 1-1-2010. Deze nieuwe waarde geldt voor het belastingjaar 2011 als heffingsgrondslag voor de onroerende zaakbelastingen, voor de waterschapslasten, alsmede als basis voor het woningforfait voor de inkomstenbelasting.

Daarnaast is er de laatste jaren een traject ingezet waarbij de WOZ-waarden, maar ook de gegevens die daaraan ten grondslag liggen, breder kunnen worden ingezet. Hierbij moet gedacht worden aan de bepaling van de nieuwe erfbelasting (successie), planschade, de bepaling van de hoogte van de opstalverzekering en de verstrekking van (tweede) hypotheek.

Omdat, zoals hiervoor aangegeven, de herwaarderingswerkzaamheden voor het belastingjaar 2011 nog in volle gang zijn en deze eerst eind november van dit jaar zullen worden afgerond, is het nog niet mogelijk om de OZB-tarieven voor 2011 te berekenen. Door de in het verleden steeds maar stijgende onroerendgoedprijzen zijn de OZB-tarieven al jaren achtereen naar beneden aangepast. Echter op een zodanige wijze dat er doorgaans jaarlijks een trendmatige meeropbrengst van 2% werd bewerkstelligd. Door de financiële crisis is er in de loop van 2008 echter onrust ontstaan op de onroerendgoedmarkt. Uit onderstaande grafiek blijkt, dat zich vanaf de vorige waardepeildatum 1-1-2009, als gevolg van de financiële crisis, een waardedaling van de huizenprijzen heeft gemanifesteerd. Hoewel de herwaardering naar de waardepeildatum 1-1-2010 nog niet is afgerond, blijkt uit voorlopige cijfers dat de waarde van woningen in de periode tussen de vorige waardepeildatum 1-1-2009 en de nieuwe waardepeildatum 1-1-2010 gemiddeld met zo'n 5% zijn gedaald. Dit betekent, dat de OZB-tarieven in 2011 aanmerkelijk verhoogd zullen moeten worden om de gewenste meeropbrengst van 2% in 2011 te kunnen genereren.

bron: Prijsindex bestaande koopwoningen van Kadaster en CBS

Afvalstoffenheffing

Onder de naam "afvalstoffenheffing" wordt een belasting geheven van degene, die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan de gemeente een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen heeft.

Bij de afvalstoffenheffing geldt een tariefsdifferentiatie naar éénpersoonshuishoudens (eph) en meerpersoonshuishoudens (mph). Beleid van de gemeente Dinkelland tot dusverre is dat het tarief voor een éénpersoonshuishouden altijd € 60,00 lager is dan dat voor een meerpersoonshuishouden.

Voor de jaren 2011 e.v. is, conform de uitgangspunten van de programma- en productenbegroting 2011, uitgegaan van een trendmatige tariefsstijging van 2%. Het uitgangspunt bij de heffing van afvalstoffenheffing is 100% kostendekkendheid.

Tarieven afvalstoffenheffing	+ 2%	
	2010	2011
Eenpersoonshuishouding	€ 193,00	€ 198,00
Meerpersoonshuishouding	€ 253,00	€ 258,00

Reinigingsrecht

Onder de naam "reinigingsrechten" worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Reinigingsrechten zijn facultatief en alleen van toepassing op kleine bedrijven met bedrijfsafval, welk afval qua omvang en samenstelling vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. Het tarief is gelijk aan dat van de afvalstoffenheffing (mph), echter vermeerderd met BTW.

Rioolheffingen

Ten aanzien van de exploitatielasten van gemeentelijke rioleringsvoorzieningen is een kostendekking van 100% uitgangspunt. Incidentele over- en onderdekking wordt verrekend met een egalisatievoorziening om sterke fluctuaties van de tarieven op te vangen.

De kosten welke gemoed zijn met het onderhoud en vervanging van het rioolstelsel worden grotendeels gedekt uit de opbrengsten van de gemeentelijke rioolbelasting. Tot en met 2009 was dit het rioolrecht. Vanaf 2010 is dit de nieuwe rioolheffing. De gemeente ontvangt daarnaast ook een verfijninguitkering van het Rijk voor de in het verleden gerealiseerde rioolaansluitingen in het buitengebied. Deze uitkering wordt naast de rioolheffing gebruikt voor de dekking van de rioleringskosten. Echter deze uitkering wordt jaarlijks minder en loopt in 2014 af.

Als gevolg van het aflopen van de verfijninguitkering zullen de komende jaren ondanks de trendmatige verhoging van het rioolrecht de totale opbrengsten afnemen. Daartegenover wordt op basis van het nieuwe Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) de komende jaren een stijging van de totale kosten verwacht. Bij alleen een trendmatige aanpassing van de tarieven zullen de opbrengsten niet meer voldoende zijn om alle kosten te dekken. Derhalve wordt voorgesteld om de tarieven voor de rioolheffingen voor 2011 met 6% te verhogen.

Belastingplichtig voor de rioolheffing is de gebruiker van een perceel van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Voor het jaar 2011 is conform de richtlijnen voor de programma- en productenbegroting 2011 uitgegaan van een trendmatige tariefsstijging van 6%. Dit resulteert in de volgende tarieven.

Tarieven rioolrechten	+ 6%	
	2010	2011
Basistarief tot 300 m3	€ 197,30	€ 209,15
Boerderijtarief	€ 229,30	€ 243,15
Verhoging per 100 m3 meerverbruik	€ 16,00	€ 17,00

Hondenbelasting

Deze belasting wordt geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente. Jaarlijks vindt er steekproefsgewijs controle op de aangifteplicht plaats. Het systeem van jaarlijkse controle is zo ingericht dat alle adressen 1 x per 4 jaar worden bezocht. Voor het jaar 2011 is, conform de uitgangspunten van de programma- en productenbegroting 2011, uitgegaan van een trendmatige tariefsstijging van 2%.

Tarieven hondenbelasting	+ 2%	
	2010	2011
eerste hond	€ 51,60	€ 52,65
tweede hond	€ 103,20	€ 105,30
elke volgende hond	€ 131,00	€ 133,60
kenneltarief	€ 285,80	€ 291,55

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen, die niet in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente zijn opgenomen. In 2009 is een start met de controle op de aangiftes toeristenbelasting gemaakt. Insteek hierbij is niet alleen de aangiftes op juistheid en volledigheid te controleren, maar dat ook om de exploitanten, daar waar nodig, te adviseren bij een doelmatiger opzet van de administratie zodat het invullen van de aangifte toeristenbelasting eenvoudiger en sneller kan geschieden. Voor het jaar 2011 is, conform de uitgangspunten van de programma- en productenbegroting 2011, uitgegaan van een trendmatige tariefsstijging van 2%.

Tarieven Toeristenbelasting p.p.p.n.	+ 2%	
	2010	2011
Hotel, pension, appartement, boerderijkamer	€ 0,91	€ 0,92
Recreatiewoning, camping, stacaravan	€ 0,46	€ 0,47
Groepsaccommodaties (kampeerboerderij)	€ 0,35	€ 0,36

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van de natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Voor het jaar 2011 is, conform de uitgangspunten van de programma- en productenbegroting 2011, uitgegaan van een trendmatige tariefsstijging van 2%.

	+ 2%	
Tarief forensenbelasting	2010	2011
Forensenbelasting	€ 240,00	€ 245,00

Baatbelasting

Deze heffing wordt geheven ter zake van de onroerende zaken gelegen in de gemeente binnen een bepaald gebied, die op een bepaald tijdstip zijn gebaat door bepaalde voorzieningen die tot stand zijn of worden gebracht door of met medewerking van het gemeentebestuur. In de voormalige gemeente Ootmarsum loopt nog een baatbelasting tot het belastingjaar 2012.

Precariobelasting

Deze directe belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De raad heeft besloten om de precariobelasting met ingang van 2003 te beperken tot de terrassen. Het eind 2006 nieuw vastgestelde terrassenbeleid is aanleiding geweest om de bestaande precariotarieven en de grondslagen met ingang van 2007 aan te passen. De nieuwe, op 13 februari 2007, vastgestelde tarievenstructuur is eenvoudiger en helderder dan de oude tarievenstructuur. Het onderscheid tussen vaste en tijdelijke terrassen is gehandhaafd. De nieuwe precariotarieven zien er volgt uit:

Precariobelasting 2011	Vaste terrassen per m2	Tijdelijke terrassen per m2
Binnenstad Ootmarsum	€ 12,00	€ 4,00
Overige delen van de gemeente	€ 9,50	€ 4,00

Parkeerbelasting

Als gevolg van het afschaffen van het betaald parkeren zal de verordening Parkeerbelastingen met ingang 1 januari 2011 ingetrokken worden en kunnen er alsdan geen naheffingsaanslagen parkeerbelastingen meer worden opgelegd.

Tarief parkeerbelasting	2010	2011
naheffingsaanslag	€ 51,00	n.v.t.

Kwijtschelding

Op grond van artikel 255 van de Gemeentewet hebben de gemeenten de mogelijkheid om belastingplichtigen wegens on- of minvermogen kwijtschelding te verlenen van hun belastingschuld. Daarbij mogen de gemeenten besluiten om een (deels) soepeler kwijtscheldingsbeleid te voeren dan de Rijksbelastingdienst. De Rijksbelastingdienst hanteert bij een verzoek om kwijtschelding 90% van de bijstandsnorm als inkomensnorm waar beneden kwijtschelding wordt verleend. De meeste gemeenten daarentegen voeren ten aanzien van de kwijtschelding een ruimer beleid en hanteren een inkomensnorm dat gelijk is aan 100% van de bijstandsnorm.

In de Leidraad invordering is geregeld onder welke voorwaarden kwijtschelding kan worden verleend. Zo wordt onder andere getoetst of iemand een eigen auto bezit, of iemand overwaarde heeft op de eigen woning en of iemand een vermogen heeft dat hoger is dan de voor hem geldende bestaanskosten.

In de gemeente Dinkelland komen huishoudens met een inkomen rond het bijstandsniveau in aanmerking voor kwijtschelding van de lokale heffingen en belastingen.

Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm. In de raadsvergadering van 15 juni 2010 is een motie ingediend, ertoe strekkende om de huidige norm voor toepassing van het gemeentelijke minimabeleid te verhogen tot 120% van de bijstandsnorm. Met betrekking tot het onderdeel kwijtschelding van het gemeentelijk minimabeleid kan opgemerkt worden, dat op grond van de ministeriële regeling "Nadere regels kwijtschelding provinciale, gemeentelijke en waterschapsbelastingen" voor lokale overheden de kwijtscheldingsnorm kan gesteld worden op maximaal 100% van de bijstandsnorm. Dit betekent, dat het bij wet niet is toegestaan om bij toepassing van de kwijtschelding een hoger percentage dan 100 van de bijstandsnorm te hanteren. Daarom wordt bij de voorbereiding van de begroting 2011 uitgegaan van maximaal 100% van de kwijtscheldingsnorm.

Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek is het vermogen en het netto-bestedbaar inkomen van belang. Het netto-bestedbaar inkomen wordt gevormd door alle inkomsten (loon, uitkering e.d) te verminderen met bepaalde uitgaven, zoals huur, hypotheekrente en zorgpremie. Als het netto-bestedbaar inkomen per maand lager is dan het normbedrag (100% bijstandsnorm) wordt in principe volledige kwijtschelding verleend. Naast deze inkomstenstoets is er ook een vermogenstoets. Is er vermogen (spaargeld, overwaarde op de eigen woning of auto met een dagwaarde boven de € 2.269) aanwezig dan wordt er geen kwijtschelding verleend.

Gemeenten mogen zelf bepalen welke belastingsoorten in aanmerking komen voor kwijtschelding. In de gemeente Dinkelland kan kwijtschelding worden verleend voor:

- afvalstoffenheffing
- rioolheffing
- onroerende-zaakbelastingen.

In de begroting 2011 is rekening gehouden met een totaalbedrag van € 62.300 aan kwijt te schelden lokale heffingen. Het betreft hier plusminus 175 kwijtscheldingsverzoeken, waarvan er vanuit wordt gegaan dat ongeveer 140 verzoeken geheel of gedeeltelijk gehonoreerd worden. Het gemiddelde kwijtscheldingbedrag per verzoek bedraagt daardoor ongeveer € 445.

Lokale lastendruk 2011

In onderstaand overzicht is weergegeven wat de lastendruk als gevolg van het tarievenbeleid voor 2011 is voor een éénpersoonshuishouding en een meerpersoonshuishouding met of zonder eigen woning weergegeven. Bij de gemiddelde woningwaarde voor 2011 is er van uit gegaan dat deze ongeveer 5% lager is dan de gemiddelde woningwaarde van 2010 (Bron: Coelo). Zie ook onderdeel OZB van deze paragraaf.

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

2011

Soort huishouden	OZB gemiddelde woning € 260 .000	afvalstoffen- heffing	Rioolrechten basistarief	Totaal 2011
Eenpersoonshuishouding				
- gebruiker	n.v.t.	198,00	209,15	407,15
- eigenaar + gebruiker	300,00	198,00	209,15	707,15
Stijging t.o.v. 2010	2%	2%	6%	3,3%
Meerpersoonshuishouding				
- gebruiker	n.v.t.	258,00	209,15	467,15
- eigenaar + gebruiker	300,00	258,00	209,15	767,15
Stijging t.o.v. 2010	2%	2%	6%	3,3%

2. WEERSTANDVERMOGEN

De gemeente Dinkelland onderkent het belang van risicomanagement. Het gaat hierbij om het beheersen van risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf worden de risico's in relatie tot de financiële weerstand geleid.

Deze paragraaf weerstandvermogen is als rapportage een onderdeel van het risicomanagementproces en geeft inzicht in het weerstandvermogen van de gemeente. Het weerstandvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente indien zich onvoorziene tegenvallers voordoen. De volgende onderwerpen komen hierbij aan de orde:

1. risicomanagement
2. weerstandscapaciteit
3. weerstandvermogen
4. beleid risicomanagement

1. Risicomanagement

Risicomanagement is een hulpmiddel om risico's in kaart te brengen en het maken van risicoanalyses. Risico's worden geïnventariseerd en voor zover mogelijk worden er financiële gevolgen aan toegekend. Vervolgens worden er maatregelen genomen om deze te beheersen. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's, zijn deze nog te voorkomen. Een eenmalige risicoanalyse is echter niet voldoende. Er is pas sprake van risicomanagement wanneer de risicoanalyse regelmatig herhaald en geactualiseerd wordt.

Risicomanagement bestaat uit een proces van vier stappen:

1. Identificatie van risico's
2. Analyse en beoordeling van risico's
3. Beheersing van risico's
4. Structurele inpassing in het beleid

Risico-inventarisatie

In 2009/2010 heeft een 2^e ronde van risico-inventarisatie plaatsgevonden. In totaal zijn er door de organisatie 133 risico's in beeld gebracht. Het risicoprofiel is dan ook zeer divers van aard. Zowel grote als kleine risico's dan wel risico's met interne of externe oorzaak zijn genoemd.

Om het risicoprofiel te structureren wordt gebruik gemaakt van risicocategorieën. Hierdoor kunnen risico's naar soort worden gerangschikt. In de matrix hieronder is per risicocategorie het aantal risico's weergegeven.

Risicocategorie	Aantal risico's
Bedrijfsproces	19
Financieel	74
Imago / politiek	7
Informatie / strategie	0
Juridisch / aansprakelijkheid	5
Letsel / veiligheid	8
Materieel	4
Milieu	0

Personeel / arbo	16
Product	0
Totaal	133

Uit de matrix blijkt dat de meeste risico's van de gemeente zich in de categorie financieel voordoen.

De risicokaart

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans van optreden en gevolg, wordt gebruik gemaakt van de risicokaart. In de tabel hieronder zijn 131 risico's ingeschaald. Van 2 risico's kon geen geldgevolg worden aangegeven. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Daarmee wordt direct inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

x > € 500.000	6	3	3		
€ 250.000 < x < € 500.000	6	1	1		1
€ 100.000 < x < € 250.000	8	8	6		4
€ 25.000 < x < € 100.000	11	5	8	2	6
x < € 25.000	6	2	6	1	1
geen geldgevolgen	20	6	7	1	2
	kans: 1	kans: 2	kans: 3	kans: 4	kans: 5

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Voor deze risico's wordt het dan ook aangeraden niet lang te wachten met het nemen van beheersmaatregelen.

In de risicokaart wordt duidelijk dat er zich relatief veel risico's in de groene zone bevinden, onder/midden in de risicokaart.

Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd. Preventieve of reducerende maatregelen kunnen de kans of gevolg terugbrengen naar een niveau dat een meer acceptabele waarde heeft. De gemeente Dinkelland kent slechts enkele van deze risico's. Dit zijn ook de risico's die de top 10 van risico's vormen gelet op financiële impact op de organisatie.

Risico top 10

In onderstaande tabel wordt de risico top 10 van de gemeente Dinkelland weergegeven gerangschikt naar financiële gevolgen.

Activiteit / project	Risico-omschrijving	Reëel financieel gevolg €	Invloed %
Grondzaken	Risico op lopende grondexploitaties als gevolg van onvoorziene marktomstandigheden.	900.000	14,89
Treasury	Onvoldoende kennis van de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt kan leiden tot het niet terugontvangen van een deposito (uitzetting)	500.000	8,27
Grondverkoop	Lagere winstuitname als gevolg van stagnatie in de verkoop van bouw kavels met 2 jaar.	450.000	7,44
Algemene Uitkering	De Algemene Uitkering valt lager uit dan begroot als gevolg van herverdelingen en bezuinigingen.	350.000	5,79
Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	Verhoogde vraag naar voorzieningen met als gevolg dat het beschikbaren budget wordt overschreden.	261.000	4,32
Grondaankoop	Het maken van extra onvoorziene kosten (grondsanering) als gevolg van bodemverontreiniging.	250.000	4,14
Treasury	Door onjuiste en/of onvolledige informatie van een instelling kan op een onterechte manier een garantiestelling worden verstrekt.	250.000	4,14
Rondweg Weerselo	Uitstel en onvoorziene procedurekosten als gevolg van vertraging	180.000	2,98
Treasury	Exploitatietekorten bij verbonden partijen (deelnemingen) kunnen leiden tot een onvoorziene bijdrage van de gemeente	150.000	2,48
Rente-ontwikkelingen	Onvoorziene rente-ontwikkelingen kunnen leiden tot hogere rentekosten dan begroot. Het gaat hier o.a. om korte- en langlopende leningen.	135.000	2,23
Totaal top 10 risico's		3.426.000	56,68
Overige risico's		2.616.800	43,32
Totaal alle risico's		6.042.800	100,00

Toelichting tabel

- Reëel financieel gevolg = kans x financieel gevolg.
- Het invloedspercentage (invloed %) geeft het aandeel van het risico in de totaal benodigde weerstandscapaciteit weer.

Conclusie

Op basis van het risicoprofiel van de gemeente Dinkelland kan worden bepaald hoeveel eigen vermogen er nodig is om alle risico's te kunnen opvangen. In totaal zijn er voor de gemeente 133 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Wanneer al deze risico's zich tegelijk in hun maximale omvang zouden voordoen is hier een bedrag mee gemoeid van € 25.516.000 (= alle verwachte financiële gevolgen van alle risico's bij elkaar opgeteld). Rekening houdend met de inschatting van kans op voorkomen is het totale risicobedrag € 6.042.800.

Grote risico's die zich slechts in zeer zeldzame gevallen voordoen, zijn niet meegenomen in de inventarisatie. Voor calamiteiten met extreme gevolgen berekenen we een bedrag van € 1,5 mln. Dan moet bijvoorbeeld worden gedacht aan een grote natuurramp.

Het totale financiële gevolg (=benodigde weerstandcapaciteit) van de risico's voor de gemeente Dinkelland wordt derhalve berekend op € 7.542.800.

2. Weerstandcapaciteit

Om de risico's te kunnen opvangen is het van belang dat de gemeente beschikt over een buffer die hiervoor voldoende is, de zogenaamde weerstandcapaciteit. De weerstandcapaciteit van de gemeente is opgebouwd uit de volgende componenten:

A. *Vrij besteedbare reserves:*

Als vrij besteedbare reserves beschouwen wij de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan.

B. *Bestemmingsreserve:*

Een bestemmingsreserve is een reserve waar de Raad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven. De Raad kan de bestemming eventueel tussentijds wijzigen. De gemeente Dinkelland staat op het standpunt een bestemmingsreserve niet mee te nemen in de berekening van de weerstandcapaciteit. Er wordt echter een uitzondering gemaakt voor de reserve grondexploitatie. Deze reserve heeft een minimale omvang van € 2,75 mln. en dient om eventuele verliezen / tegenvallers op te vangen bij de grondexploitatie.

C. *Onvoorzien:*

Voor onvoorziene uitgaven is in de begroting een bedrag van ca. € 40.000 opgenomen.

D. *Stille reserve:*

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde activa hoger is dan de op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is een gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op de historische kostprijs.

Een stille reserve kan tot de weerstandcapaciteit worden gerekend indien

- Het desbetreffende actief vrij verhandelbaar is;
- De opbrengst bij verkoop uitgaat boven het bedrag dat nodig is om wegvallende inkomsten op te vangen.

De gemeentelijke aandelen in Enexis, Cogas, Wadinko, Vitens en de B.N.G., waarvan de intrinsieke waarde aanzienlijk hoger is dan de nominale waarde, kunnen niet tot de weerstandcapaciteit gerekend worden zolang zij niet vrij verhandelbaar zijn.

E. *Onbenutte belastingcapaciteit:*

De mogelijkheid die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen. In Dinkelland is de belastingcapaciteit vrijwel volledig benut, zodat hieruit geen weerstandcapaciteit aanwezig is. De beschikbare weerstandcapaciteit is op 31 december 2009:

Weerstandcapaciteit (€)	Algemeen	Grondzaken
Vrij besteedbare reserves	10.516.703	-
Bestemmingsreserves (grondexploitatie)	-	2.750.000
Onvoorzien	40.000	-
Stille reserves	0	-
Onbenutte belastingcapaciteit	0	-
Totale beschikbare weerstandcapaciteit	€ 10.556.703	€ 2.750.000

3. Weerstandvermogen

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. In deze paragraaf kan een relatie worden gelegd tussen deze twee componenten om het weerstandvermogen van de gemeente Dinkelland te bepalen en daarover een oordeel te vellen. We maken een splitsing tussen het algemene weerstandvermogen en het weerstandvermogen voor grondzaken.

Algemeen

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandvermogen.

Ratio weerstandvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit

Voor Dinkelland betekent dit voor 1 januari 2010 een ratio van: $10,5 / 6,0 = 1,7$.

Grondzaken

Voor Grondzaken betekent dit voor 1 januari 2010 een ratio van: $2,75 / 1,64 = 1,7$

Beoordeling weerstandvermogen

Om de ratio voor het weerstandvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen de Universiteit Twente en Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) is opgesteld.

Waarderingscode	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gegeven de ratio's van 1,7 voor algemeen en 1,7 voor grondzaken betekent dit voor Dinkelland dat het weerstandvermogen ruim voldoende (B) is.

4. Beleid risicomanagement

De gemeente Dinkelland moet ernaar streven dat de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit: benodigde weerstandscapaciteit (ratio) uitkomt boven de ratio van 1,4 (=ruim voldoende). Zodra in enig jaar de gemeente onder de ratio van 1,4 scoort, moeten er direct maatregelen worden genomen om weer aan genoemde ratio te voldoen. De rapportage hiervan vindt jaarlijks plaats in de paragraaf weerstandvermogen van de programmabegroting en de jaarrekening.

Algemene uitkering

Jaarlijks informeert het Rijk door middel van de diverse circulaire's de gemeenten over de ontwikkelingen van het Gemeentefonds en de daarmee samenhangende algemene uitkering. De meicirculaire is daarbij voor de gemeenten belangrijk, omdat die op basis van de recente macro economische cijfers een doorkijk biedt voor het lopende jaar en de jaren daarna. De meicirculaire 2010 is de basis geweest voor de begroting 2011.

Zoals ook aangegeven in de begroting 2010 heeft het Rijk de normeringsystematiek voor de jaren 2009, 2010 en 2011 buiten werking gesteld. Voor het jaar 2012 worden de door het kabinet aangekondigde bezuinigingen voor een groot deel opgelegd aan gemeenten. Op basis van huidige inzichten zal de algemene uitkering in 2012, maar ook in de jaren daarna, fors lager zijn dan de uitkering waar bij het opstellen van deze begroting rekening wordt gehouden.

De omvang van de rijksbezuinigingen is op het moment van opstellen van deze begroting nog onbekend. Wel is duidelijk dat de omvang van deze bezuinigingen fors zal zijn. In de formatieonderhandelingen wordt gesproken over € 18 miljard. Op Prinsjesdag zijn vooruitlopend hierop al bezuinigingen aangekondigd op onder andere Wmo, Wwb, Wsw en inburgering.

De Provincie Overijssel heeft als toezichthouder aangegeven dat de gemeente de gevolgen van deze rijksbezuinigingen nog niet in de begroting 2011 hoeft te verwerken. Dit dient te geschieden bij de begroting 2012.

Krimpscenario

Twente telde op 1 januari 2006 volgens de gegevens van het Ministerie van VROM 617.682 inwoners. In 2010 zullen dat er volgens de prognoses ruim duizend meer zijn. In tegenstelling tot Groningen en Limburg is Twente (nog) geen zogeheten krimpregio. Neemt de bevolking in deze provincies al aanzienlijk af, in Twente is dat nog niet het geval. In de veertien gemeenten die gezamenlijk de Regio Twente vormen, groeit de bevolking nog tot 2015, vervolgens treedt een stagnatie op. In deze jaren neemt het aantal ouderen toe.

Wel groeit in Twente de komende jaren het aantal huishoudens. Twente telt in 2020 265.887 huishoudens (was 247.887 in 2006). Deze groei is vooral toe te schrijven aan de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens. De ontwikkeling met betrekking tot het aantal huishoudens heeft gevolgen voor de woningbouw. Volgens de prognose bedraagt de gewenste Twentse woningvoorraad in 2020 ruim 272.000. Daarin zal het aandeel aan woningen voor ouderen toenemen.

3. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen gaat in op de vraag of en hoe de duurzame instandhouding is gewaarborgd van de fysieke gemeentelijke infrastructuur. Dit betreft:

1. wegen en bruggen
2. riolering
3. groen
4. water
5. openbare verlichting
6. tractiemiddelen
7. speeltoestellen
8. gebouwen

Op de hiervoor genoemde gebieden zijn reeds deels onderhoudsplannen opgesteld. In de onderhoudsplannen wordt een bepaald kwaliteitsniveau aangegeven. Goede onderhoudsplannen en consequente uitvoering daarvan is noodzakelijk. Door het onderhoud conform planvorming uit te voeren kunnen aansprakelijkheidsstellingen tot een minimum worden beperkt.

1. Wegen en bruggen

Beleidskader

Voor de begroting 2011 wordt voor het onderhoudsprogramma wegen uitgegaan van het meerjaren maatregelenprogramma. Het meerjarenprogramma wordt na invoering van de resultaten van de visuele inspectie in het wegbeheersysteem geactualiseerd.

Voor het onderhoud aan de bruggen dient het onderhoudsplan bruggen als beleidskader.

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

Het maatregelenpakket 2011 wordt afgestemd op de in de begroting opgenomen budgetten.

Indien de budgetten onvoldoende zijn zal aanvullende budgetruimte moeten worden gevonden of zal gekozen moeten worden voor een lager onderhoudsniveau.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

In de begroting 2011 zijn op 6 producten ramingen opgenomen voor onderhoud aan wegen en bruggen. Hieronder is een opsomming gegeven van de betreffende ramingen. Naast de onderhoudskosten zijn ook de verbruikte materialen en uren van tractie en eigen dienst in de budgetten opgenomen.

Onderhoudsbudgetten wegen en bruggen	€
• wegen met asfaltverharding	850.451
• wegen met elementenverharding	250.601
• zandwegen	9.995
• recreatieve paden	252
• reconstructies	27.335
• bruggen en duikers	5.518
Totaal	1.144.152

2. Riolering

Beleidskader

In 2009 is het 2^e generatie Gemeentelijk rioleringsplan Dinkelland (GRP) vastgesteld. Het GRP is een

strategisch plan waarin in grote lijnen het beleid op rioleringsgebied is vastgelegd. Binnen de in het GRP gestelde kaders zullen onderhouds- en vervangingswerkzaamheden en verbeteringsmaatregelen worden uitgevoerd.

- Operationeel jaarprogramma verbeteringsmaatregelen riolering
- Rioolbeheerplan opstellen en bijhouden
- Onderhouds- en vervangingswerkzaamheden op jaarbasis genereren uit rioolbeheerplan

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

Operationeel jaarprogramma verbeteringsmaatregelen riolering.

Rioolbeheerplan opstellen en bijhouden.

Onderhouds- en vervangingswerkzaamheden op jaarbasis genereren uit rioolbeheerplan.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

Onderhoudsbudgetten riolering	€
• inspecties	46.839
• reiniging	56.993
• aansluitingen	5.631
• onderhoud	210.180
• gemalen	48.703
Totaal	368.346

Budgetten t.b.v. grote investeringen als opgenomen in het GRP worden via kredieten beschikbaar gesteld. De lasten hiervan worden opgenomen in het tarief rioolheffing.

3. Groen

Beleidskader

In het door de raad vastgestelde "Groenplan Dinkelland" zijn de uitgangspunten en kaders vastgelegd, waaraan de groenstructuur dient te voldoen en vormt dus het beleidskader. We hebben de beschikking over een geautomatiseerd groenbeheerssysteem. Daarnaast zal er nog een bomenbeheersplan worden opgesteld. Op het moment dat de beheersplannen operationeel zijn, worden deze plannen als uitgangspunt voor het opstellen van de begroting gebruikt. Voor 2011 is voor het ramen van de onderhoudsactiviteiten uitgegaan van de inzichten op dit moment.

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

Op het moment dat er door middel van de beheersplannen beter inzicht is in de toekomstige onderhoudskosten, zal duidelijk worden of de in de begroting opgenomen budgetten voldoende zijn.

Indien dit niet het geval is zal aanvullende budgetruimte moeten worden gevonden of zal gekozen moeten worden voor een andere aanpak van het groenonderhoud of voor een lager onderhoudsniveau.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

Onderhoud openbaar groen	€
• beekdalen	9.135
• groenbeheer-/groenstructuurplan	706.069
• gazons en ruw gras	144.264
• bomen (binnen en buiten bebouwde kom)	310.497
• houtwallen	214.591
Totaal	1.384.556

4. Water

Beleidskader

In het nog op te stellen waterplan wordt een brede visie vastgelegd, hoe wij met water (afvalwater, hemelwater, oppervlaktewater en grondwater) in de ruimste zin van het woord zullen omgaan. Er zal ook in verwoord worden hoe we landelijk en regionaal beleid (Waterbeheer 21^e eeuw en Europese Kaderrichtlijn Water) inpassen in het gemeentelijke beleid. De uitgangspunten voor de waterbodems zijn vastgelegd in het Baggerplan gemeente Dinkelland 2003-2012.

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

Het waterplan zal medio 2011 worden vastgesteld met daarbij behorende operationele uitvoeringsplannen.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

Planvorming en uitvoering die voortvloeit uit het waterplan zal ook in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden benoemd en financiële dekking vinden in verbrede rioolheffing.

5. Openbare Verlichting

Beleidskader

In het Beleidsplan Openbare Verlichting (BOV) zijn de uitgangspunten en kaders aangegeven omtrent het gemeentelijk beleid ten aanzien van openbare verlichting.

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

Op basis van het beleidsplan is een onderhoud- en vervangingsplan opgesteld, waarin als maatregel is opgenomen dat over een periode van 4 jaar de verouderde masten en armaturen dienen te worden vervangen.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

In de begroting 2011 is een raming opgenomen voor o.a. het periodiek onderhoud en vandalisme en aanrijdingen aan de openbare verlichting.

Onderhoudsbudget Verlichting	€
• uitbestede werkzaamheden	80.000
• onderhoudskosten	21.786
Totaal	101.786

6. Tractiemiddelen

Beleidskader

Er is een meerjarenoverzicht voor de vervanging van tractie op basis van reële afschrijvingstermijnen. Het huidige overzicht geeft inzicht in de vervangingen van 2011 t/m 2015. Uitgangspunt voor vervanging van tractie is minimaal 800 uur vereiste inzet, anders wordt er tot inhuur tractie overgegaan. Het onderhoud wordt uitgevoerd conform de richtlijnen van de leverancier en tevens worden er noodzakelijke veiligheidskeuringen uitgevoerd.

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

Voor de vrijvallende kapitaalslasten is een stelpost in de begroting opgenomen.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

In de begroting 2011 zijn de bedragen voor regulier onderhoud geraamd op basis van ervaringsgegevens.

Onderhoud tractiemiddelen	€
• tractoren	15.003
• zware vrachtauto's	19.783
• lichte vrachtauto's	15.114
• veegmachine	9.820
• maaimachines	5.954
• korfmaaier	2.997
• hoogwerker	2.997
• houtversnipperaars	4.009
• hydraulische graafmachine	5.592
• overig	11.363
Totaal	92.632

7. Speeltoestellen

Beleidskader

Het beleid is erop gericht om binnen genormeerde afstanden speelplaatsen beschikbaar te hebben voor kinderen van verschillende leeftijden. Daar waar mogelijk worden buurtspeelplaatsen aangelegd in combinatie met speelvoorzieningen op basisscholen. Het onderhoudsbeleid vloeit voort uit het Attractiebesluit, waarin de gemeente als beheerder van de speelplaatsen verantwoordelijk is gesteld voor kindveilige speeltoestellen.

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

Jaarlijks worden de speeltoestellen geïnspecteerd op veiligheid en indien gebreken worden geconstateerd worden deze per omgaande verholpen. Daarnaast worden op basis van een programma jaarlijks verouderde speeltoestellen vervangen.

Een externe partij heeft het jaarlijkse onderhoud aan kunstgras voor zijn rekening genomen. Conform attractiebesluit 1997 zijn alle speeltoestellen dit jaar gecontroleerd, zijn de logboeken aangepast en zijn de nodige reparaties uitgevoerd. In 2010 zijn de volgende speelplekken aangelegd; in Ootmarsum: van Bodelswingstraat en aan de van Bentheimstraat, in Rossum: de Hersh mole en in Lattrop: de Hoonhorst.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

In de begroting 2011 is de volgende raming opgenomen voor onderhoud van speeltoestellen.

Onderhoud speeltoestellen	€
• inspectie, reparatie en vervanging (9% van de nieuwwaarde)	79.424
• materiaalkosten (131 speeltoestellen)	22.169
• uitbestede werkzaamheden	3.443
Totaal	105.036

8. Gebouwen

Beleidskader

In 2010 is de nota gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Hierin is een verdeling gemaakt naar een bedrijfsvoeringvoorraad, een maatschappelijke voorraad, een monumentale voorraad en een bovenmatige voorraad aan gebouwen.

Uit beleidskader voortvloeiende consequenties

De vastgestelde nota gemeentelijke gebouwen en het daadwerkelijk verkopen van af te stoten panden, zal bepalend zijn voor de mate van te plegen onderhoud aan te behouden en af te stoten panden. Uitwerking van de nota is ter hand genomen.

Vertaling financiële consequenties in de begroting 2011

In de begroting zijn de budgetten voor grootonderhoud gebouwen opgenomen. Het betreft hier alleen groot onderhoud maar geen vervangingsinvesteringen. M.b.t. de vervangingsinvesteringen gebouwen zal dit jaar een voorstel worden uitgewerkt.

4. FINANCIERING

Wet Fido

Per 1 januari 2001 geldt de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Doel van deze wet is het bevorderen en transparant maken van het financieringsbeleid van de overheden. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is het beheersen van de financiële risico's. Hierbij staat het renterisico centraal. Om een grens te stellen aan het te lopen renterisico kent de wet Fido een tweetal randvoorwaarden, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

In 2008 is besloten tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wetswijziging die inging per 1 januari 2009 is met name bedoeld ter verbetering van de financieringsfunctie. De wet is gewijzigd op een beperkt aantal punten. De belangrijkste zijn:

- beëindiging van de hypotheekverstrekking aan eigen personeel
- mogelijkheid tot variabele kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen
- de kwartaalrapportages voor het toezicht op de kasgeldlimiet vervallen
- de renterisiconorm mag voor gemeenten niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Algemene ontwikkelingen

In het voorjaar van 2010 was er nog de veronderstelling dat we uit konden gaan voor een positief economisch klimaat. Een lage rente gecombineerd met een lage inflatie en meevallende bedrijfswinsten zouden zorgen voor een economisch herstel in 2011.

Inmiddels lijkt de groei van de economie enigszins gestabiliseerd. Dit werd mede verstoord door de Griekse crisis. Er kwamen vragen over de sterk opgelopen overheidsschulden in andere landen. Mede door het ingrijpen van de EU en het IMF is er tijd gekocht om staatsfinanciën structureel op orde te brengen. Hierdoor is een nieuwe recessie in Europa voorlopig afgewend.

Rente

Per 1 juli 2010 is de gemeente een nieuwe financieringsovereenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten aangegaan. Belangrijkste wijziging is dat de rentetarieven waartegen kort geld kan worden aangetrokken is veranderd. Dit betekent dat het voor de gemeente (nog) aantrekkelijker wordt om kort geld aan te trekken. De 'korte' rente is op dit moment extreem laag. De verwachting is dat deze ook in 2011 laag blijft. Daarom streven we er naar om maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet.

Geldleningen

In 2011 zullen renteherzieningen van geldleningen plaatsvinden. Het gaat om 2 geldleningen bij de BNG met een restanthoofdsom van € 287.585.

Kasgeldlimiet en korte financiering

De kasgeldlimiet heeft als doel de financiële gevolgen van schommelingen in de rente op korte leningen (< 1 jaar) te beheersen. De limiet is bepaald op 8,5% van de totale begroting van 2011.

	x € 1 miljoen
Begrotingstotaal 2011	61
Vastgesteld percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	5,19

Een kasgeldlimiet van € 5,19 miljoen betekent dat de gemeente Dinkelland in 2011 tot een bedrag van € 5,19 miljoen met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Ervan uitgaande dat de korte rente zich op het huidige lage niveau handhaaft, maken wij naar verwachting maximaal gebruik van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm en lange financiering

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal van 2011.

Renterisiconorm	x € 1 miljoen
Begrotingstotaal 2011	61
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	12,2
Renterisico: herfinanciering + renteherziening	0,3
Ruimte	11,9

Gemeentefinanciering

Financieringen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de verwachte ontwikkeling van de financieringspositie in 2011:

Leningen	x € 1 miljoen
Beginstand per 1 januari 2011	27,79
Bij:	
nieuwe leningen t.b.v. investeringen	0,00
Af:	
reguliere aflossingen	2,72
vervroegde aflossingen	0,00
Eindstand per 31 december 2010	25,07

Uitgezette geldleningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de verwachte renteontvangsten van uitgezette geldleningen in 2010:

Uitgezette geldleningen	Bedrag Lening €	Rente	Rente Ontvangst €
Enexis	136.134	9,00%	12.252
RWE 1	1.166.387	4,65 %	51.150
RWE 2	518.394	n.v.t.	n.v.t.
Vitens	2.076.504	10 jaar Ned. staatslening + 1% punt	93.000

5. BEDRIJFSVOERING

Inleiding

Bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, planning en control en huisvesting. Voorheen was het aspect van gemeentelijke bedrijfsvoering een interne aangelegenheid waar de buitenwacht weinig weet en interesse in had. Tegenwoordig is dit beeld volledig verlaten en wordt de aard en vorm van de bedrijfsvoering nu meer 'gedicteerd' van 'buiten naar binnen'.

De burger verwacht van de gemeente dat deze rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en alert is. Daaruit vloeien criteria voort voor de uitkomsten van de bedrijfsvoering.

Het welslagen van de begrotingsprogramma's is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Bovendien is de bedrijfsvoering bij een externe gerichtheid van de gemeente zichtbaar geworden voor de burgers en daarmee een factor voor het imago van de gemeente. Voor de gemeenteraad is inzicht in de kwaliteit van de bedrijfsvoering daarmee van groot belang. Daartoe zijn de financiële verordening, de verordening doelmatigheid- en doeltreffendheidonderzoeken en de controleverordening (artikelen 212, 213 en 213a Gemeentewet) vastgesteld.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft op hoofdlijnen inzicht in de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De volgende onderwerpen komen hierbij aan de orde:

- Planning en control;
- Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid;
- Rechtmatigheid en interne controle;
- Personeel en organisatie;
- Communicatie;
- Facilitaire dienstverlening;
- Informatievoorziening.

Een goede bedrijfsvoering is geen doel op zich, maar draagt er toe bij dat de doelstellingen van de organisatie worden gerealiseerd. Een moderne bedrijfsvoering en goed gemotiveerd en gekwalificeerd personeel zijn voor het realiseren van de bestuurlijke en organisatorische doelstellingen een vereiste. Leidinggevend zijn, gegeven de te realiseren doelstellingen, met name verantwoordelijk voor de inzet van middelen en de zorg voor het personeel. "Het werk" wordt primair door de medewerkers van de afdelingen ter hand genomen. De sturingsfilosofie wordt periodiek geactualiseerd.

Planning en control

Organisatiebreed worden dezelfde methodieken toegepast die er toe leiden dat op een uniforme inzichtelijke en snelle wijze inzicht verkregen wordt in de stand van zaken op het gebied van voortgang in planning, projecten en financiën. Dit is vanzelfsprekend ook van invloed op de kwaliteit van de periodieke informatievoorziening aan de gemeenteraad.

De planning en verantwoording geschiedt op een getrapte wijze: van individuele werkplannen per medewerker tot afdelingsplannen en van afdelingsplannen tot de uiteindelijke programma- en productenbegroting. Tussentijds wordt via het voor- en najaarsbericht aan de raad gerapporteerd over de voortgang van planning, projecten en financiën.

Sinds twee jaar is het tijdsregistratiesysteem gekoppeld aan de urenverantwoordingsmodule van het financiële systeem. Hierdoor ontstaat bij medewerkers en management meer inzicht in de tijdsbesteding en de doorbelasting van de gemaakte uren aan de gemeentelijke producten.

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

In het kader van artikel 213a Gemeentewet is het college verplicht om periodiek onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. Deze onderzoeken worden primair ingezet om de bedrijfsvoering continu te verbeteren. Om dit te bereiken worden de onderzoeken objectief uitgevoerd, waarbij draagvlak en kwaliteit voorop staan. Jaarlijks wordt een onderzoeksplan door het college opgesteld waarin het voornemen om een onderzoek op te pakken over de doelmatigheid en doeltreffendheid van een bepaald proces voor dat jaar kenbaar wordt gemaakt.

Rechtmatigheid en interne controle

De accountant dient vast te stellen dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening rechtmatig tot stand zijn gekomen. De gemeenteraad heeft de afkadering van de rechtmatigheidscontrole nader geregeld en vastlegt in een zogenoemd controleprotocol, zoals de te hanteren goedkeuringstolerantie, de rapporteringstolerantie, het voor de rechtmatigheidscontrole toe te passen (lokale) normenkader, de wijze en het tijdstip van aanleveren van de te controleren jaarrekening, het te voeren overleg en eventuele tussentijdse rapportages, enzovoorts.

Periodiek, drie keer per jaar, worden interne rechtmatigheidsaudits uitgevoerd. Sinds een aantal jaar heeft dit er toe geleid dat van de accountant een goedkeurende accountantsverklaring op het aspect rechtmatigheid is verkregen bij de jaarstukken. Ook in 2011 zullen onze inspanningen er op gericht zijn te waarborgen dat de financiële beheershandelingen plaatsvinden in overeenstemming met de van toepassing zijnde (interne) wet- en regelgeving.

Personeel en organisatie

Vacaturestop

De economische crisis en de dreigende gevolgen voor de inkomsten van de gemeenten noopten gedurende 2009 tot het instellen van een selectieve vacaturestop. Ook is een organisatie brede inventarisatie gehouden om een duidelijk beeld te krijgen van het natuurlijk verloop. Op het moment dat een vacature ontstaat wordt zeer kritisch gekeken of:

- Invulling noodzakelijk is;
- Intern ingevuld kan worden;
- Vooruit gelopen kan worden op het aanstaande natuurlijk verloop;
- Het verloop anders georganiseerd kan worden.

Vooralsnog wordt uitsluitend tot externe inwilliging overgegaan op het moment als deze vragen met nee beantwoord worden en het direct de dienstverlening van de gemeente raakt.

POP-gesprekken

In een ontwikkelingsgesprek kijken medewerker en manager vooruit en maken ze afspraken hoe de ontwikkeling van de medewerker vorm en inhoud wordt gegeven en welke faciliteiten worden toegekend. Het is de bedoeling dat iedere medewerker minimaal 1 x per 3 jaar een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) opstelt. De directie voert nadrukkelijk de regie op de totstandkoming van deze gesprekken. In tijden van schaarste op de arbeidsmarkt is het van levensbelang dat men de medewerkers weet te boeien en bovenal te binden.

Levensfasegericht personeelsbeleid (Active aging)

Levensfasegericht personeelsbeleid is beleid gericht op duurzame en optimale inzetbaarheid van alle medewerkers door rekening te houden met hun actuele levensfase en daarbij behorende specifieke kenmerken en behoeften, oftewel: beleid om mensen langer en beter inzetbaar te houden. Levensfasebewust personeelsmanagement staat niet op zichzelf, het heeft pas kwaliteit als het samenhangt met gezondheidsbeleid, verzuimbeleid, loopbaanbeleid, opleidingsbeleid, beleid fysieke belasting, arbeidsomstandighedenbeleid en werving- en selectiebeleid. Bovendien is levenbewust personeelsmanagement maatwerk. Inmiddels is deze samenhang in theorie samengebracht in een

notitie levensfase gericht personeelsbeleid. De komende jaren zullen medewerkers en leidinggevenden inhoud geven aan deze notitie waarbij de vergrijzing van het personeelsbestand in het bijzonder de aandacht krijgt, maar het blijft niet beperkt tot uitsluitend seniorenbeleid. Daartoe is eveneens het overleg met de ondernemingsraad en het georganiseerd overleg gestart.

Interne mobiliteit

Het getuigt van goed personeelsbeleid maar ook de situatie op de arbeidsmarkt noopt ertoe dat bij het invullen van vacatures er eerst intern gekeken wordt of er kandidaten zijn. Kandidaten behoeven niet voor 100% te passen in het competentieprofiel, wel is het noodzakelijk dat binnen een afzienbare periode iemand zich hiernaar kan ontwikkelen. Interne mobiliteit betekent naast organisatorische voordelen (de investeringen in de medewerkers blijven renderen binnen de eigen organisatie) voor de medewerkers een geweldige stimulans.

Detacheringen (naar andere gemeenten)

Het komt voor dat medewerkers om diverse redenen hun functie verliezen of zich niet meer op hun plek voelen en intern niet herplaatst kunnen worden. Vanuit goed werkgeverschap wordt in die situaties gestreefd om medewerkers naar een andere organisatie te begeleiden. Afhankelijk van diverse aspecten kan dit naar een structurele functie zijn of op basis van detachering. Gelet op de intergemeentelijke samenwerking op HRM gebied zijn de mogelijkheden hiertoe groot.

Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan het inhuren van externe medewerkers voor het uitvoeren van werkzaamheden die normaal gesproken door medewerkers van de gemeente zouden worden verricht en waarvoor een personeelsbudget beschikbaar is. Externe inhuur vindt derhalve plaats als de interne capaciteit onvoldoende is, vacatures niet of niet tijdig kunnen worden vervuld, bij ziekte of zwangerschapsverlof en bij specifieke eenmalige projecten. Externe inhuur wordt veelal gedekt door de onderuitputting op de personeelskosten, de knelpuntenpot.

Als gevolg van de economische crisis en de consequenties voor het gemeentelijk huishoudboekje zijn nagenoeg alle contracten met externen beëindigd. Het beroep op de inzet van externen is daarmee teruggebracht tot een minimum. Bij ziekte, zwangerschap of bijzondere verlofvormen wordt een beroep op collega's gedaan en/of het werk anders georganiseerd. Uitsluitend t.b.v. projecten waar het de gemeente zelf aan specifieke kennis ontbeerd wordt nog een beroep op externen gedaan.

Communicatie

De bestuurders en medewerkers van de gemeente Dinkelland communiceren dagelijks. Ze schrijven, telefoneren, e-mailen, vergaderen enz. Communicatie is een integraal onderdeel van het werk. De gemeente communiceert voortdurend vanuit verschillende rollen. Begin 2009 is het nieuwe communicatiebeleid geactualiseerd waarmee wij de gemeentelijke communicatie zowel intern, extern als op het gebied van promotie en marketing opnieuw op de rails hebben staan. Steeds willen wij in gesprek zijn met de bevolking. Om onderzoek en evaluatie een structurele plek te geven binnen het communicatieproces om te monitoren in hoeverre de gestelde doelstellingen in de communicatienota ook daadwerkelijk bereikt worden wordt periodiek benchmarkonderzoek gedaan.

Facilitaire dienstverlening

Huisvesting

In 2009 is het gebouwenbeheer van alle gemeentelijke gebouwen op een centrale plek bij Facilitaire Zaken ondergebracht op basis van de nota gemeentelijke gebouwen. Van alle gemeentelijke gebouwen is medio 2009 een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld.

In de afgelopen jaren is een gemeentelijk gebouwenbestand ontstaan dat omwille van de beheersbaarheid vraagt om een goed overzicht en actueel inzicht in de staat van onderhoud. Bovendien

vraagt een dergelijk gebouwenbezit periodiek om herbezinning op het doelmatig en efficiënt gebruik van de gebouwen. Hiertoe is een indeling van het gebouwenbezit naar een viertal categorieën gemaakt. Aan de hand van een aantal randvoorwaarden heeft vervolgens een heroriëntatie plaatsgevonden en is een afweging gemaakt welke gebouwen te behouden en welke gebouwen eventueel in aanmerking komen om te verzelfstandigen en/of af te stoten. In 2010 is gestart met het onderzoeken van de haalbaarheid om deze laatste categorie gebouwen inderdaad af te stoten. Deze onderzoeken en het vervolg zal ook een groot deel van 2011 nog in beslag nemen.

Documentaire informatievoorziening

Het jaar 2011 zal evenals 2010 voor een belangrijk deel in het teken staan van de digitalisering van (deel)archieven. Aangezien de dienstverlening aan de klant steeds om meer actueel beschikbare informatie vraagt, kan hieraan, met de klassieke archivering, steeds minder voldaan worden. Daarnaast neemt de omvang van de te verwerken stukken enorm toe. Dit heeft onder andere te maken met veranderde wetgeving zoals de Wmo. Doordat er echter wettelijk nog behoorlijk veel beperkingen t.o.v. substitutie van archief bescheiden bestaat, dienen nog heel veel stukken dubbel (elektronisch en papiermatig) gearchiveerd te worden.

Informatievoorziening

De ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening zijn nauw gelieerd aan de ontwikkelingen op het gebied van elektronische overheid. Het Rijk ziet de gemeente als het belangrijkste aanspreekpunt voor de gehele overheid voor alle (aan)vragen van burgers.

Dit betekent veel voor zowel de gemeentelijke organisatie als voor de informatievoorziening. Beide sporen moeten gelijk oplopen om uiteindelijk een goede dienstverlening aan de burgers te kunnen bieden. Om de ambities vanuit het Rijk mogelijk te maken is het informatieplan 2010-2013 geschreven met daarin een uitvoeringsagenda voor de diverse projecten.

In 2010 is gestart met digitaal zaakgericht werken, een omvangrijk implementatietraject van verschillende software pakketten met als doel de klant inzicht te verschaffen in de voortgang en correspondentie over zijn (aan)vraag. Hieraan gekoppeld is in 2010 een nieuw digitaal loket gerealiseerd dat de mogelijkheden op het gebied van digitale dienstverlening vergroot. Beide projecten lopen door in de komende jaren en zijn ook terug te vinden in het collegeprogramma waarin als doelstelling is opgenomen om in 2010 5 producten gereed te hebben waarvan de aanvraagafhandeling online te volgen is en in 2014 50 producten waarvan de burger de statusinformatie kan zien.

Voor 2011 ligt heel nadrukkelijk de nadruk op de organisatiebrede invoer van digitaal zaakgericht werken evenals de transitie naar een volgende fase van Overheid heeft Antwoord. Daarnaast worden de volgende projecten opgeleverd; de invoering van de basisregistratie Niet Ingezetenen (RNI), de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) die in januari 2012 gereed moet zijn (Toegelicht binnen programmaveld Wonen) en het geo informatiesysteem.

Centrale inkoopcoördinatie

Per februari 2010 hebben de gemeenten Dinkelland, Losser en Tubbergen de handen ineen geslagen en gezamenlijk een inkoopcoördinator aangesteld. In 2010 is allereerst gezamenlijk beleid opgesteld. In dit beleid staat wat de uitgangspunten en doelstellingen van de gemeenten zijn bij het inrichten van de inkoopfunctie en het uitvoeren van de inkooptaken. Doel van het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid is de organisaties in staat te stellen om bedrijfsmatig, rechtmatig, doelmatig, integer en transparant in gezamenlijkheid in te kopen.

De inkoopfunctie wordt gedefinieerd als: *Het geheel van activiteiten dat in organisaties wordt vervuld om producten (werken, leveringen en diensten) van externe bronnen te betrekken tegen de voor de organisatie meest gunstige voorwaarden.*

Specifieke doelen van het inkoopbeleid zijn:

- 1 Doelmatige, rechtmatige en verantwoorde besteding van publieke gelden;
- 2 Het reduceren van risico's op schadeclaims door rechtmatig uitgevoerde (Europese) aanbestedingen;
- 3 Integriteit en betrouwbaarheid als opdrachtgever;
- 4 Eerlijke en gelijke kansen voor leveranciers;
- 5 Maximale toegankelijkheid van overheidsopdrachten voor leveranciers;
- 6 Stimuleren van lokale en regionale werkgelegenheid, ook voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt;
- 7 Maximale duurzaamheid van in te kopen werken, leveringen en diensten;
- 8 Het hanteren van een eenduidige, transparante en heldere werkwijze;
- 9 Optimalisatie van het bedrijfsresultaat en bedrijfsvoering;
- 10 Het vergroten van inkoopkennis en het ontsluiten ervan in de organisaties.

De gemeenten Dinkelland, Losser en Tubbergen streven niet alleen naar samenwerking tussen deze gemeenten, maar ook naar verdere regionale inkoopsamenwerking, bijvoorbeeld tussen de negen Twente plattelandsgemeenten. Naast kennisuitwisseling kunnen hier ook gezamenlijke aanbestedingen uit resulteren.

Jaarlijks dienen de gemeenten een aanbestedingskalender op te stellen. Hierin zullen alle voorziene aanbestedingen opgenomen worden. Deze komen uit het contractenregister (aflopende contracten van dat jaar) en uit de te geplande projecten voor het komende jaar.

6. VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Het aangaan van banden met verbonden derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Het is een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren.

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Op de eerste plaats voeren verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe zelf ook kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dus voor de raad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. De tweede reden betreft de kosten – het budgettaire beslag- en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De Rekenkamercommissie heeft in 2009 onderzoek gedaan naar Verbonden Partijen. In december 2009 heeft de Rekenkamercommissie daarover een rapport uitgebracht. Het rapport is inmiddels aangeboden aan de gemeenteraad en is in 2010 behandeld door de gemeenteraad. Naar aanleiding van besluitvorming terzake door de gemeenteraad zijn een aantal aanbevelingen van de Rekenkamercommissie doorgevoerd.

De verbonden partijen, waarbij de gemeente Dinkelland betrokken is, worden hieronder beschreven.

Naam Verbonden partij	Activiteiten	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Regio Twente Het regionaal openbaar lichaam Regio Twente is een samenwerkingsverband van alle 14 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Regio Twente is gevestigd in Enschede.	Regio Twente vervult werkzaamheden op het gebied van verkeer en vervoer, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, economische zaken, veiligheid, volksgezondheid, recreatie en toerisme. Sinds 1 januari 2006 is Regio Twente een zogenaamde plusregio in het kader van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waardoor op onderdelen sprake is van verplichte samenwerking.	De gemeenteraad benoemt uit zijn midden én uit het midden van het college een (plaatsvervangend) lid ten behoeve van het algemeen bestuur (Regioraad). De stemverhouding binnen de Regioraad is gebaseerd op het inwonertal van de deelnemende gemeenten. Dinkelland heeft in de Regioraad 26.046 van de in totaal 623.612 stemmen. De Regioraad heeft uit zijn midden de burgemeester van Dinkelland aangewezen als lid van het Dagelijks Bestuur van Regio Twente.	De deelnemende gemeenten betalen een jaarlijkse bijdrage, naar rato van het inwonertal. De bijdrage van Dinkelland bedroeg € 1.229.222 in 2009. Regio Twente is via Twence Beheer BV voor 82% aandeelhouder van het afvalverwerkingsbedrijf Twence BV. Het jaarlijks te ontvangen dividend keert Regio Twente naar rato van het inwonertal uit aan de deelnemende gemeenten. De uitkering aan Dinkelland bedroeg € 97.231 in 2009.
EUREGIO EUREGIO is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband van 131 Nederlandse en Duitse	EUREGIO heeft tot doel het stimuleren, ondersteunen en coördineren van regionale	De EUREGIO-raad is het politieke orgaan van EUREGIO. De samenstelling is gebaseerd op een	De jaarlijkse bijdrage bedroeg in 2009 € 0,35 per inwoner. De afdracht maakt onderdeel uit van de

<p>overheden. EUREGIO is een ingetragener Verein (e.V.) naar Duits recht. Via Regio Twente is Dinkelland indirect lid van EUREGIO. EUREGIO is gevestigd in Gronau (D)</p>	<p>grensoverschrijdende samenwerking.</p>	<p>partijpolitieke en regionale sleutel. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen bepaalt welke partijen in de EUREGIO-raad vertegenwoordigd zijn. Het inwonertal bepaalt het aantal zetels per deelnemende gemeente. Dinkelland bezet 2 van de 41 Nederlandse zetels; één collegelid van Lokaal Dinkelland en één raadslid van het CDA.</p>	<p>jaarlijkse bijdrage aan Regio Twente.</p>
<p>WOT Het openbaar lichaam Werkvoorzieningschap Oost Twente (WOT) is een samenwerkingsverband van Dinkelland, Losser en Oldenzaal in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. WOT is gevestigd in Oldenzaal.</p>	<p>Het WOT voert voor de deelnemende gemeenten de Wet sociale werkvoorziening uit. Het WOT is 100% aandeelhouder van TopCraft BV, het uitvoeringsbedrijf van het WOT.</p>	<p>Het college wijst uit haar midden twee (plaatsvervangende) leden ten behoeve van het algemeen bestuur aan. In het algemeen bestuur heeft Dinkelland 2 van de 6 stemmen. Één collegelid is daarnaast lid van de Raad van Commissarissen van TopCraft BV.</p>	<p>De deelnemende gemeenten dragen bij in de exploitatielasten. Op grond van de huidige verdeelsystematiek is de bijdrage van Dinkelland 19%, wat overeenkomt met € 451.000 in 2009.</p>
<p>Crematoria Twente Het Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT) is een samenwerkingsverband van 13 Twentse en Achterhoekse gemeenten door middel van een gemeenschappelijke regeling. OLCT is gevestigd in Enschede.</p>	<p>Het OLCT is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de lijkbezorging. Per 1 januari 2000 zijn deze taken ondergebracht in Crematoria Twente / Oost-Nederland B.V.</p>	<p>De gemeenteraad benoemt uit zijn midden, dan wel uit het midden van het college, één (plaatsvervangend) lid ten behoeve van het algemeen bestuur, op aanbeveling van het college. Door de gemeenteraad is thans een raadslid benoemd in het algemeen bestuur.</p>	<p>Crematoria Twente / Oost-Nederland B.V. keert jaarlijks dividend uit aan OLCT, die het dividend aan de deelnemende gemeenten uitkeert naar rato van het aantal crematies per deelnemende gemeente. De uitkering aan Dinkelland bedroeg € 14.945 in 2009.</p>
<p>Stadsbank Oost Nederland Het openbaar lichaam Stadsbank Oost Nederland is een samenwerkingsverband van 22 Twentse en Achterhoekse gemeenten door middel van een gemeenschappelijke regeling. Stadsbank Oost Nederland is gevestigd in Enschede.</p>	<p>De Stadsbank Oost Nederland is een intergemeentelijke kredietbank die zich ten behoeve van ingezetenen van de deelnemende gemeenten op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze bezighoudt met kredietverstrekking, budgetbeheer, schuldhulpverlening, preventie en voorlichting.</p>	<p>De gemeenteraad benoemt uit zijn midden, dan wel uit het midden van het college, één (plaatsvervangend) lid ten behoeve van het algemeen bestuur. Door de gemeenteraad is thans een collegelid benoemd in het algemeen bestuur.</p>	<p>De systematiek van gemeentelijke bijdragen is momenteel aan wijziging onderworpen, waarbij de bijdrage deels zal worden gebaseerd op een vast bedrag per inwoner en deels op de afname van producten. De bijdrage van Dinkelland bedroeg € 63.103 in 2009.</p>
<p>Alte Weberei Kultur- und Tourismuszentrums "Alte Weberei" Nordhorn (D) – Denekamp (NL) Betriebsgesellschaft mbH is een vennootschap naar Duits recht (GmbH), waarvan de "aandelen" in handen zijn van de VVV</p>	<p>De Alte Weberei is het Cultuur- en Toerismecentrum in Nordhorn dat zich ten doel stelt om grensoverschrijdende cultuur en toerisme verder te ontwikkelen.</p>	<p>Dinkelland wordt in de vennootschapsvergadering vertegenwoordigd door de gevolmachtigd portefeuillehouder grensgebied.</p>	<p>Dinkelland heeft € 5.112 bijgedragen in het inlegsaldo van de GmbH en heeft daarmee voor 20% zeggenschap. De GmbH keert geen winst uit.</p>

<p>Nordhorn, de vereniging cultuurcentrum Alte Weberei en Dinkelland. Alte Weberei is gevestigd in Nordhorn (D).</p> <p>Cogas De aandelen van de Naamloze Vennootschap Cogas Holding zijn in handen van 9 Overijsselse gemeenten. Cogas is gevestigd in Almelo</p>	<p>Cogas voorziet ondermeer in de behoefte aan openbare nutsvoorzieningen in de gemeenten die in de vennootschap deelnemen en in haar concessie- en machtigingsgebieden. Dinkelland valt onder het verzorgingsgebied van Cogas.</p>	<p>Dinkelland wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. vertegenwoordigd door een gevolmachtigd raadslid.</p>	<p>Dinkelland bezit 463 aandelen (9,1%), waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. De uitkering aan Dinkelland bedroeg € 463.000 in 2009.</p>
<p>Enexis Holding N.V. Enexis Holding NV is sinds 2009 de nieuwe naam van Essent Netwerk BV, het inmiddels verzelfstandigde netwerkbedrijf van Essent. De aandelen van de Naamloze Vennootschap Enexis zijn in handen van 6 provincies en 130 gemeenten. Enexis is gevestigd in 's-Hertogenbosch.</p>	<p>Enexis beheert het energienetwerk in zeven provincies in Noord-, Oost-, en Zuid-Nederland, waaronder Overijssel. Dinkelland valt onder het verzorgingsgebied van Enexis.</p>	<p>Dinkelland wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. vertegenwoordigd door de burgemeester.</p>	<p>Dinkelland bezit 96.993 aandelen (0,06%), waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd De uitkering aan Dinkelland van het voormalige Essent N.V. bedroeg € 287.384 in 2009. Daarnaast heeft de verkoop geleid tot een aantal deelnemingen.</p>
<p>Vordering op Enexis B.V. Lening van Essent aan Enexis inzake de verkoop van economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten. Deze lening (vordering) is niet verkocht aan RWE, maar overgedragen aan de aandeelhouders.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>De vordering van de gemeente op Enexis bedraagt € 1.166.387. De deelneming Vordering op Enexis B.V. is in de administratie gewaardeerd tegen € 12,96.</p>
<p>Verkoop Vennootschap B.V. De verkopende aandeelhouders hebben een aantal garanties gegeven aan RWE. Het overgrote merendeel van deze garanties is overgedragen aan deze deelneming.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>De vordering op Verkoop Vennootschap bedraagt € 518.394. De deelneming Verkoop Vennootschap B.V. is in de administratie opgenomen tegen € 12,96.</p>
<p>Attero (voormalig Essent Milieu Holding N.V.) Attero maakte geen onderdeel uit van de verkoop. Een eventuele verkoop van deze N.V. is wegens teleurstellende resultaten stopgezet.</p>	<p>Het doel van deze holding is het deelnemen in vennootschappen die werkzaam zijn op het gebied van de afvalverwijdering en – verwerking, recycling/verwerking en het geschikt maken van afval tot producten voor hergebruik en energieopwekking.</p>	<p>Dinkelland wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. vertegenwoordigd door de burgemeester.</p>	<p>De deelneming is gewaardeerd tegen € 12,96</p>

<p>Publiek Belang Elektriciteits-productie B.V. De rechter heeft bepaald dat Essent haar 50% belang in EPZ niet mag verkopen aan RWE. De verkopende aandeelhouders hebben dit belang van Essent in EPZ overgenomen en zal t.z.t. worden verkocht.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>Dinkelland wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. vertegenwoordigd door de burgemeester.</p>	<p>In de administratie is € 64.799 opgenomen als te vorderen van Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. Daarnaast is de deelneming gewaardeerd tegen € 12,96.</p>
<p>CBL Vennootschap B.V. Deze CBL vertegenwoordigt de verkopende aandeelhouders als medebeheerder van het CBL Fonds. Dit fonds is een bankrekening (escrow) waarop een adequaat bedrag aan voorziening wordt aangehouden.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>De deelneming CBL Vennootschap B.V. is in de administratie opgenomen voor € 12,96.</p>
<p>Claim Staat Vennootschap B.V. Eventuele schadevergoedingsvordering van Essent N.V. en Essent Nederland B.V. op de Staat der Nederlanden die zou kunnen voortvloeien uit de procedure waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de splitsingswetgeving onverbindend zijn. Als gevolg hiervan lijden de aandeelhouders schade.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>N.v.t.</p>	<p>De deelneming Claim Staat Vennootschap B.V. is gewaardeerd tegen € 12,96.</p>
<p>Vitens De aandelen van de Naamloze Vennootschap Vitens zijn in handen van 5 provincies en 109 gemeenten. Vitens is gevestigd in Utrecht.</p>	<p>Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening voor 5,4 miljoen mensen in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht, Overijssel en een aantal gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. Dinkelland valt onder het verzorgingsgebied van Vitens.</p>	<p>Dinkelland wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. vertegenwoordigd door de burgemeester.</p>	<p>Dinkelland bezit 43.085 aandelen (0,858%), waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. De uitkering aan Dinkelland bedroeg € 122.632 in 2009.</p>
<p>Wadinko De aandelen van de Naamloze Vennootschap Wadinko zijn in handen van de provincie Overijssel en 24 gemeenten. Wadinko is gevestigd in Zwolle.</p>	<p>Wadinko is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid - en daarmee de werkgelegenheid - wil bevorderen in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Wadinko is opgericht vanuit de Waterleiding Maatschappij</p>	<p>Dinkelland wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. vertegenwoordigd door de burgemeester.</p>	<p>Dinkelland bezit 93 aandelen (3,893%), waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. De uitkering aan Dinkelland bedroeg € 0 in 2009.</p>

<p>BNG De aandelen van de Naamloze Vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten zijn voor de helft in handen van de Staat en voor de andere helft in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG is gevestigd in Den Haag.</p>	<p>Overijssel, waar ook Dinkelland in deelnam.</p> <p>De BNG heeft ten doel de uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. De BNG is huisbankier van Dinkelland.</p>	<p>Dinkelland wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. vertegenwoordigd door de burgemeester.</p>	<p>Dinkelland bezit 16.934 aandelen (0,03%), waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. De uitkering aan Dinkelland bedroeg € 24.000 in 2009.</p>
---	---	---	--

Dividend

Onderstaande tabel geeft inzicht in de verwachte dividenduitkering in 2011:

Aandelen	Aantal aandelen	Nominale waarde per aandeel €	Dividenduitkering € 2011
BNG	16.934	2,50	43.128
Enexis	96.993	1,00	69.835
Cogas	463	500,00	463.553
Vitens	43.085	1,00	32.754
Wadinko	93	1000,00	0

Twence

De Regio Twente is aandeelhouder van Twence Afvalverwerking. Twence keert jaarlijks € 2,5 miljoen + 40% van de netto winst na belasting als dividend uit. De verdeling van dit dividend naar de regiogemeenten is afhankelijk van het inwonertal. Het aandeel van de gemeente Dinkelland is 4,2%. Het extra dividend boven de basisuitkering van € 2,5 miljoen is de komende 10 jaren bestemd voor de Agenda van Twente.

Veiligheidsregio Twente

Met ingang van 1 oktober 2010 treedt de Wet veiligheidsregio's in werking. De gemeente Dinkelland valt op grond van deze wet onder de Veiligheidsregio Twente. De territoriale begrenzing van de Veiligheidsregio Twente komt geheel overeen met die van de Regio Twente. De Wet veiligheidsregio's verplicht de aan een veiligheidsregio deelnemende gemeenten om een gemeenschappelijke regeling te treffen, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld, genaamd "veiligheidsregio". Het treffen van deze gemeenschappelijke regeling is onder begeleiding van de Regio Twente thans in voorbereiding. De colleges van de deelnemende gemeenten zijn bevoegd tot het treffen van de gemeenschappelijke regeling, echter de gemeenteraden dienen daarvoor toestemming te geven. De Wet veiligheidsregio's bepaalt verder dat de burgemeester de aan de veiligheidsregio deelnemende gemeente vertegenwoordigt in het algemeen bestuur, maar dat de gemeenteraad de burgemeester daarvoor dient aan te wijzen. De stemverhouding binnen de Veiligheidsregio Twente komt overeen met die binnen de Regio Twente, te weten overeenkomstig het aantal inwoners binnen een gemeente. Dat geldt evenzo voor de verdeling van de kosten van de Veiligheidsregio Twente.

Stichting Essent Sustainability Development

Momenteel is de stichting – onder de naam Stichting Essent Sustainability Development (Stichting Duurzaamheid) – in oprichting en moet in 2011 operationeel zijn. Deze stichting is een gevolg van de verkoop van de aandelen Essent aan RWE. Hierbij is overeengekomen dat een aparte stichting toezicht zal houden op naleving van de bepalingen zoals opgenomen in de Duurzaamheidsovereenkomst. De verkopende aandeelhouders van Essent zullen in deze stichting vertegenwoordigd zijn.

7. GRONDBELEID

Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente Dinkelland heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse programmavelden. Het grondbeleid van de gemeente Dinkelland is dienstbaar aan de gemeentelijke doelstellingen. Het wordt ingezet om doelstellingen van andere beleidsaspecten binnen de gemeente mede mogelijk te maken. Denk hierbij aan ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, economie, verkeer en vervoer, sport en recreatie e.d. Een actieve en adequate gemeentelijke grondexploitatie staat ten dienste van een verantwoord en evenwichtig gebruik van bouwgrond. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact.

De paragraaf grondbeleid bestaat uit de onderdelen:

- algemeen beleid;
- gemeentelijk beleid en maatschappelijke behoeften;
- grondbeleidinstrumenten;
- grondexploitatiewet
- gemeentelijk verwervingsbeleid;
- planontwikkeling/gronduitgifte;
- grondprijnsbeleid;
- risico's grondexploitatie
- financiële positie;
- reserve grondexploitatie;
- reserve bovenwijkse voorzieningen;
- economische situatie;
- nota grondbeleid 2010.

Algemeen beleid

De in 2005 vastgestelde nota "op grond van Dinkellands beleid" zal eind 2010 worden geactualiseerd. Het grondbeleid wordt gebruikt om een bijdrage te leveren aan een goed sociaal en economisch functionerende gemeente en het ontwikkelen van een goed en gezond vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven.

1. het grondbeleid van de gemeente ondersteunt andere beleidsprogramma's;
2. de gemeente voert waar mogelijk een actief grondbeleid door;
 - het ter beschikking stellen van grond voor particulier opdrachtgeverschap;
 - zelf de regie in handen te hebben met een goede controle over het planproces;
 - het behoud van initiatief en de mogelijkheid tot kiezen van partners bij de planontwikkeling;
 - gebruik te maken van voordelige exploitatiesaldi voor verevening en andere gemeentelijke doelen;
 - het volledig te kunnen verhalen van gemeentelijke plankosten via de grondexploitatie;
 - mogelijkheden tot verrichten van strategische aankopen op speerpunten in ruimtelijk beleid.

Gemeentelijk beleid en maatschappelijke behoeften

De centrale doelstelling is het stimuleren en bevorderen van een adequaat grondgebruik om goed in te kunnen spelen op (strategische) gemeentelijke doelen en (veranderende) maatschappelijke behoeften door:

- het zorgdragen voor een optimaal woonklimaat voor de verschillende woningzoekenden voor de komende jaren;
- inzicht te geven in de ontwikkelingen rondom de woon- en leefsituatie van de in omvang toenemende groep senioren in Dinkelland en het door gericht voorwaardenscheppend beleid bevorderen van de zelfstandigheid en maatschappelijke participatie van de bevolkingsgroep;

- inzicht te geven in de positie, het gedrag, de wensen en behoeften, de problemen en de ontwikkelingssituatie van jeugd en jongeren;
- een zodanig positief voorwaardenscheppende beleid te voeren dat daardoor het toeristisch-recreatieve product, zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht, wordt versterkt;
- het duurzaam waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de huidige landschappelijke kwaliteit van het landelijke gebied, met als uitgangspunt een verantwoorde en evenwichtige invulling van de verschillende gebruiksfuncties van het landelijk gebied;
- het verbeteren van de kwaliteit van de gemeentelijke groenstructuur; richtinggevend daarbij is de wens om het karakteristieke dorpse, cultuurhistorische en toeristische karakter van de gemeente te versterken;
- een evenwichtige ontwikkeling van de bedrijvigheid binnen de gemeente na te streven, op basis van criteria met betrekking tot de aspecten beslag op fysieke ruimte versus werkgelegenheid en economische betekenis, milieu, landschappelijke inpassing en geografische verdeling over de gemeente;

Het grondbeleid wordt gehanteerd als middel om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken.

Grondbeleidsinstrumenten

Waar nodig en indien noodzakelijk zal de Wet voorkeursrecht gemeenten worden toegepast ter ondersteuning van het actief grondbeleid in uitbreidings- en inbreidingslocaties en om op voorhand het innemen van grondposities door exploitanten te voorkomen.

Het onteigeningsinstrument zal in noodzakelijke gevallen (als uiterste middel) worden ingezet en waar nodig zal een tweesporenbeleid gevoerd worden teneinde de verwervingsprocessen te structureren. In gevallen waar sprake is van particuliere grondposities of in andere gevallen van het in exploitatie brengen van gronden binnen de gemeentelijke randvoorwaarden het instrument van de grondexploitatieovereenkomst blijven (exploitatieverordening) inzetten om tot kostenverhaal te komen en om de gemeentelijke regiefunctie te ondersteunen. Uitgangspunt is en blijft om op minnelijke wijze tot overeenstemming te komen.

Grondexploitatiewet

Per 1 juli 2008 is de grondexploitatiewet in werking getreden. Dit betekent dat de gemeente een extra kostenverhaalinstrument heeft indien een ontwikkelaar (zowel een particulier alsmede een bedrijf) niet mee wil betalen aan onder andere voorzieningen van openbaar nut, plankosten, planschade en bovenwijkse voorzieningen.

De wet schrijft voor dat bij de vaststelling van een bestemmingsplan of projectbesluit het kostenverhaal verzekerd dient te zijn. Op dat moment moet er dus een exploitatieovereenkomst liggen. Indien dit niet het geval is, is de gemeente verplicht om een exploitatieplan vast te stellen. Hierin worden de kosten opgenomen welke de gemeente wil gaan verhalen op basis van een wettelijke kostensoortenlijst. Het exploitatieplan is vatbaar voor bezwaar en beroep. Bij onherroepelijk bestemmingsplan en/of projectbesluit moet ook het exploitatieplan onherroepelijk zijn. Dit kan voor de gemeente een vertraging in de bestemmingsplanprocedure opleveren.

De grondexploitatiewet mag zo worden geïnterpreteerd als "een stok achter de deur". In eerste instantie zal de gemeente de minnelijke wijze (exploitatieovereenkomst) voor kostenverhaal gaan toepassen, indien een exploitant hier niet aan wil meewerken moet de gemeente het wettelijke instrument van de grondexploitatiewet inzetten.

Gemeentelijk verwervingsbeleid

Voordat er strategische gronden worden aangekocht wordt eerst het bestemmingsrisico, tijdsrisico, prijsrisico en het beschikbare budget in kaart gebracht. De gemeente kent reguliere, anticiperende en strategische verwervingen. Voor reguliere verwervingen is een vastgesteld bestemmingsplan de basis. Anticiperende verwervingen vinden plaats in gebieden waar meer globale kaders zijn bepaald in een streekplan of structuurplan/-visie. Strategische verwervingen vinden plaats in gebieden waarvoor nog geen planologisch kader is vastgesteld, maar waar grondposities belangrijk zijn met het oog op te verwachten mogelijkheden voor (her)ontwikkeling van gebieden.

Planontwikkeling/gronduitgifte

De gemeente voert een actieve grondpolitiek om de mogelijkheid tot zelfrealisatie door de consument mogelijk te houden. De uitgifte van gronden vindt hoofdzakelijk plaats in particulier eigendom. Op basis van de Woonvisie zijn starters en ouderen als speerpunt van beleid aangemerkt. Bedrijventerreinen worden ontwikkeld voor de lokale Dinkellandse ondernemingen.

Grondprijsbeleid

De gemeente voert een marktconform prijsbeleid (met uitzondering van sociale woningbouw). Jaarlijks worden de grondprijzen voor woningbouw en bedrijfskavels geactualiseerd. De grondprijs is met name afhankelijk van de locatie en kan daarom voor de verschillende kernen verschillen. De grootte van de kern en de aanwezige voorzieningen spelen een rol, maar ook de aantrekkelijkheid van de woonomgeving.

Jaarlijks worden de uitgifteprijzen aangepast aan de marktontwikkelingen. Conform de nota op grond van Dinkellands beleid wordt jaarlijks een grondprijsbrief door het college vastgesteld en ter kennisneming van de gemeenteraad gebracht.

Voor 2010 is besloten de grondprijzen, conform taxatieadvies, voor vrije sector woningbouw met € 10 per m² te verlagen.

Voor 2010 worden onderstaande kavelprijzen (exclusief Btw) toegepast:

1. Woongebieden Denekamp	€ 210 - € 245 per m ²
2. Woongebieden Ootmarsum	€ 220 - € 275 per m ²
3. Woongebieden Weerselo	€ 200 - € 245 per m ²
4. Woongebieden kleine kernen	€ 190 - € 240 per m ²
5. Sociale woningbouw grondgebonden	€ 130 per m ²
6. Sociale woningbouw gestapeld	€ 14.000 per appartement
7. Industrierreinen	€ 85 - € 125 per m ²

Bijzondere locaties en kavels met bedrijfswoningen worden apart getaxeerd.

Daarnaast heeft de gemeenteraad per 1 juli 2009 de sociale en economische bindingseisen bij uitgifte van gemeentelijke woningbouwkavels, conform de geldende wetgeving, afgeschaft.

Risico's grondexploitatie

De risico's die de gemeente loopt met de uitvoering van de grondexploitatie zijn o.a.:

- Organisatorische risico's: Financiering van geplande infrastructuur (o.a. Dusinksweg)
- Verhaalsrisico's: Het niet volledig kunnen verhalen van kosten bij ontwikkelaars (bijdrage voor de reserve bovenwijkse voorzieningen, planschade, ambtelijke kosten e.d.)
- Economische risico's: Nadelige economische conjunctuur die vooral consequenties heeft voor het tempo van gronduitgifte (bij zowel woningbouwgronden als bedrijventerreinen)
- Planologische risico's: De duur van de procedures om realisatie van plannen mogelijk te maken heeft consequenties voor het tempo van gronduitgifte.

Door periodiek alle grondexploitaties en reserve grondexploitatie en reserve bovenwijkse voorzieningen te actualiseren houdt de gemeente een vinger aan de pols en kan zonodig worden bijgestuurd.

Financiële positie

Een structureel sluitende begroting en een transparante financiële huishouding zijn van essentiële betekenis voor de gemeente en de grondexploitaties kunnen een risicovolle activiteit betekenen. Voor in exploitatie genomen complexen wordt periodiek een hercalculatie uitgevoerd. Alle kosten, opbrengsten en parameters worden opnieuw gescreend en zonodig bijgesteld aan de hand van de meest recente inschattingen en inzichten. In het kader van de jaarrekening 2009 zijn alle grondexploitaties herzien. Voor de begroting is een doorkijk voor de komende 4 jaren gemaakt.

Tussentijdse winstnemingen vinden alleen dan plaats, indien het saldo van de boekwaarde minus nog te maken kosten in het project een positief bedrag aangeeft en nadat voldaan is aan de afdekking van de gecalculerde risico's. De tussentijdse winstneming bedraagt dan maximaal het positieve bedrag. De grondexploitaties nemen in de gemeente een belangrijke plaats in. Bij de jaarrekening 2009 is een doorkijk gemaakt van alle in exploitatie zijnde complexen.

Op basis van globale inschattingen ten aanzien van de voortgang in de ontwikkeling is tot en met 2014 een winst te verwachten van ruwweg € 2 miljoen (eindwaarde). De winstnemingen worden in de reserve grondexploitatie gestort en worden bij het bereiken van de vastgestelde bovengrens overgeheveld naar de algemene reserve. De te verwachten exploitatieresultaten zijn tot stand gekomen op basis van geactualiseerde grondexploitaties per 1-1-2010.

Reserve grondexploitatie

Op grond van de nota "op grond van Dinkellands beleid" bedraagt de reserve grondexploitatie maximaal € 2,75 miljoen. In het kader van de nota Grondbeleid 2010 zal de hoogte van de reserve grondexploitatie kritisch tegen het licht worden gehouden.

De reserve grondexploitatie levert een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming van een evenwichtige begroting. Vanaf 2003 wordt een jaarlijks bedrag van € 150.000 gestort. In het licht van een verslechterende financiële positie is daar bij besluit van 21 oktober 2003 (beleidskeuzemaatregelen) vanaf 2005 nog eens een bedrag van € 225.000 toegevoegd. Op basis van de huidige inzichten (geactualiseerde grondexploitaties) wordt de omvang van de reserve grondexploitaties nog als voldoende beschouwd. Bij de reserve grondexploitaties wordt jaarlijks bekeken welke afdracht aan de bestemmingsreserve Dusinksweg kan worden gedaan.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Voor de infrastructurele kosten van investeringen buiten een bepaald exploitatiegebied, welke in beginsel bekostigd dienen te worden uit de opbrengst van de verkoop van bouwgrond heeft de gemeente behoefte aan het opbouwen van financiële buffers. Het betreft dan investeringen in infrastructuur, die direct of indirect samenhangen met een exploitatiegebied, maar gelegen zijn buiten dit gebied. In de verkoopprijs voor bouwgrond is een bedrag van € 5 per m² opgenomen. De hoogte van deze bijdrage zal in verhouding moeten staan tot de te verwachten investeringen, de opgebouwde reserve en de op deze reserve gelegde claims zal een onderbouwing van de bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen worden opgesteld. Dit kan eventueel leiden tot een voorstel tot aanpassing van de hoogte van de bijdrage.

Economische situatie

Door de kredietcrisis en de gevolgen hiervan voor de woningmarkt zijn bij de actualisatie van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2009 de uitgifteprognoses meer in overeenstemming gebracht met het gemeentelijke woningbouwprogramma.

Het tempo van gronduitgifte is hierdoor voorzichtiger geprognoseerd, als gevolg daarvan zijn de renteverliezen toegenomen, doch de financiële risico's voor de gemeente zijn daardoor aanzienlijk beperkt.

De stagnerende grondverkoop in Nederland doen zich met name voor bij de projectmatige woningbouw. Het particuliere opdrachtgeverschap blijft nog steeds (weliswaar gematigd) in trek.

De verwachting is dat de bouwkevelverkoop met name in het Pierik en Brookhuis door blijven lopen, doch in een gematigder tempo welke reeds in de grondexploitaties zijn verwerkt. Omdat de resultaten van de bedrijventerreinen gematigd (weinig tot geen winstpotentie) zijn, kunnen deze complexen bij tegenvallende verkoopresultaten van bouwkevels "gemakkelijk" in de rode cijfers belanden. Om de "pijn te verzachten" zijn de bouwkevelprognoses neerwaarts bijgesteld. Derhalve worden de complexen van de bedrijventerreinen momenteel (in het huidige economische klimaat met terughoudende bouwkevelverkoop) als beperkt risicovol beschouwd.

Nota Grondbeleid 2010

In de te actualiseren nota zullen de diverse vormen van grondbeleid (actief, passief of faciliterend) en grondprijsbepaling worden beschreven. Ook de instrumenten die de gemeente ter beschikking staan (wet voorkeursrecht, onteigening, exploitatieplan) komen aan de orde.

Een belangrijk onderdeel zal de financiële regelgeving zijn. Aspecten van winst- en verliesnemingen, risicomanagement, weerstandvermogen etc. zullen worden beschreven in relatie tot de wettelijke spelregels van BBV.

Tevens zal aandacht worden besteed aan de processen ten behoeve van de vaststelling van de grondprijzen voor bouwkevels.

BIJLAGEN
2011-2014
Gemeente Dinkelland

I INVESTERINGSPLAN

Investerings 2011

Nr.	Programma	Product en onderwerp	Bedrag	Onderwerp en omschrijving
1	Wonen	Basisregistratie Grootschalige Topografie	0	Met de realisatie van de BGT gebruikt de hele overheid dezelfde grootschalige kaart van Nederland (bron: raadsplan 2011)
2	Leefomgeving	Riolering	1.912.000	De investeringen in riolering zijn opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)
3	Leefomgeving	Afvalinzameling	720.000	Vervanging minicontainers afvalinzameling
4	Ontwikkeling en Zorg	Onderwijshuisvesting	p.m.	De investeringen in onderwijshuisvesting zijn opgenomen in het onderwijshuisvestingsprogramma

Toelichting

1. Zoals het zich nu laat aanzien komen de kosten voor het Basisregistratie Grootschalige Topografie voor rekening van het Rijk(zie toelichting programma 1). De jaarlijkse exploitatielasten komen voor rekening van de gemeenten. Naar schatting bedragen deze jaarlijkse lasten voor de gemeente Dinkelland ongeveer € 9.000.
2. De investeringen in riolering zijn opgenomen in het in 2010 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De kapitaalslasten die voortkomen uit deze investeringen worden gedekt uit de reserve riolering.
3. De kapitaalslasten die voortkomen uit deze investeringen worden gedekt uit de reserve afval.
4. Voor onderwijshuisvesting is nog geen bedrag opgenomen aan investeringen voor 2011 omdat het nieuwe onderwijshuisvestingsprogramma pas eind 2010 door de raad wordt vastgesteld. De kapitaalslasten die voortkomen uit deze investeringen worden gedekt uit de reserve onderwijshuisvesting.

Investerings 2012-2014

De gemeente heeft in de meerjarenraming een budget voor vervangingsinvesteringen opgenomen van € 175.000. Jaarlijks bepaalt het college welke activa voor vervanging in aanmerking komen.

II RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserve nr	Omschrijving	Jaar	saldo aan het begin van het jaar	Toevoeging via de resultaat bestemming	Onttrekking via de resultaat bestemming	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo aan het einde van het jaar
9900000	Algemene reserve	2011	8.730.224	378.111	1.173.237	0	7.935.098
		2012	7.935.098	346.387	847.840	0	7.433.645
		2013	7.433.645	326.329	363.468	0	7.396.506
		2014	7.396.506	324.843	364.103	0	7.357.246
9900020	Reserve accommodaties	2011	3.657.254	274.294	224.622	288.564	3.418.362
		2012	3.418.362	256.377	54.622	275.352	3.344.765
		2013	3.344.765	250.857	54.622	264.720	3.276.280
		2014	3.276.280	245.721	54.622	257.522	3.209.857
9900050	Reserve bovenwijkse voorzieningen	2011	569.482	133.675	1.616	0	701.541
		2012	701.541	166.486	300.000	0	568.027
		2013	568.027	105.662	0	0	673.689
		2014	673.689	109.889	0	0	783.578
9900080	Reserve grondexploitatie	2011	2.280.694	866.869	1.103.555	0	2.044.008
		2012	2.044.008	1.114.499	1.075.000	0	2.083.507
		2013	2.083.507	358.340	400.000	0	2.041.847
		2014	2.041.847	356.674	400.000	0	1.998.521
9900100	Reserve groenvoorziening	2011	90.845	3.634	146	0	94.333
		2012	94.333	115.244	0	0	209.577
		2013	209.577	67.848	0	0	277.425
		2014	277.425	70.562	0	0	347.987

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

Reserve nr	Omschrijving	Jaar	saldo aan het begin van het jaar	Toevoeging via de resultaat bestemming	Onttrekking via de resultaat bestemming	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo aan het einde van het jaar
9900120	Reserve kunst	2011	40.092	1.604	65	0	41.631
		2012	41.631	1.665	0	0	43.296
		2013	43.296	1.732	0	0	45.028
		2014	45.028	1.801	0	0	46.829
9900150	Reserve Weemhof	2011	13.624	545	22	0	14.147
		2012	14.147	566	0	0	14.713
		2013	14.713	588	0	0	15.301
		2014	15.301	612	0	0	15.913
9900170	Reserve materieel B&O	2011	50.000	28.983	28.983	0	50.000
		2012	50.000	28.983	28.983	0	50.000
		2013	50.000	28.983	28.983	0	50.000
		2014	50.000	28.983	28.983	0	50.000
9900200	Reserve rente egalisatie	2011	946.857	894.046	869.092	0	971.811
		2012	971.811	895.044	895.044	0	971.811
		2013	971.811	895.044	895.045	0	971.810
		2014	971.810	895.044	895.044	0	971.810
9900221	Reserve lokale arbeidsvoorwaarden	2011	284.463	11.379	458	0	295.384
		2012	295.384	11.815	0	0	307.199
		2013	307.199	12.288	0	0	319.487
		2014	319.487	12.780	0	0	332.267

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

Reserve nr	Omschrijving	Jaar	saldo aan het begin van het jaar	Toevoeging via de resultaat bestemming	Onttrekking via de resultaat bestemming	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo aan het einde van het jaar
9900240	Reserve archivering bouwvergunningen	2011	53.950	2.158	87	0	56.021
		2012	56.021	2.241	0	0	58.262
		2013	58.262	2.330	0	0	60.592
		2014	60.592	2.424	0	0	63.016
9900250	Reserve opleidingsplan 2003-2005	2011	166.230	6.649	268	0	172.611
		2012	172.611	6.904	0	0	179.515
		2013	179.515	7.181	0	0	186.696
		2014	186.696	7.468	0	0	194.164
9900260	Reserve ICT-plan/dienstverleningsconcept	2011	193.643	7.746	29.861	0	171.528
		2012	171.528	6.861	0	0	178.389
		2013	178.389	7.136	0	0	185.525
		2014	185.525	7.421	0	0	192.946
9900270	Reserve nieuwbouw gemeentehuis	2011	862.864	34.515	260.959	3.698	632.722
		2012	632.722	25.309	217.422	3.570	437.039
		2013	437.039	17.482	202.505	3.443	248.573
		2014	248.573	9.943	150.383	3.315	104.818
9900300	Reserve onderhoud gebouwen	2011	191.532	175.000	217.011	0	149.521
		2012	149.521	175.000	280.820	0	43.701
		2013	43.701	378.000	298.178	0	123.523
		2014	123.523	175.000	298.178	0	345

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

Reserve nr	Omschrijving	Jaar	saldo aan het begin van het jaar	Toevoeging via de resultaat bestemming	Onttrekking via de resultaat bestemming	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo aan het einde van het jaar
9900310	Reserve huisvesting onderwijs	2011	0	1.355.298	112.154	1.183.393	59.751
		2012	59.751	1.210.974	93.747	1.159.758	17.220
		2013	17.220	1.237.035	95.375	1.158.484	396
		2014	396	1.263.486	97.032	1.112.632	54.218
9900350	Reserve dividend WMO Beheer	2011	7.879.101	315.164	332.698	0	7.861.567
		2012	7.861.567	314.463	320.000	0	7.856.030
		2013	7.856.030	314.241	320.000	0	7.850.271
		2014	7.850.271	314.011	320.000	0	7.844.282
9900360	Reserve professionalisering peuterspeelzalen	2011	329.313	13.173	66.531	0	275.955
		2012	275.955	11.038	66.000	0	220.993
		2013	220.993	8.840	66.000	0	163.833
		2014	163.833	6.553	0	0	170.386
9900370	Reserve dekk.kap.lst. br.school meander	2011	237.142	0	0	7.144	229.998
		2012	229.998	0	0	7.144	222.854
		2013	222.854	0	0	7.144	215.710
		2014	215.710	0	0	7.144	208.566
9900380	Reserve knelpunten leefbaarheidsonderzoek	2011	81.512	3.260	131	0	84.641
		2012	84.641	3.386	0	0	88.027
		2013	88.027	3.521	0	0	91.548
		2014	91.548	3.662	0	0	95.210

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

Reserve nr	Omschrijving	Jaar	saldo aan het begin van het jaar	Toevoeging via de resultaat bestemming	Onttrekking via de resultaat bestemming	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo aan het einde van het jaar
9900410	Reserve majeure projecten	2011	2.323.426	492.937	2.485.004	0	331.359
		2012	331.359	413.254	383.382	0	361.231
		2013	361.231	14.449	168.700	0	206.980
		2014	606.980	24.279	0	0	631.259
9900420	Reserve FPU	2011	363.545	14.542	100.061	0	278.026
		2012	278.026	11.121	99.139	0	190.008
		2013	190.008	7.600	99.139	0	98.469
		2014	98.469	3.939	99.139	0	3.269
9900430	Reserve dekk.kap.lst.werf	2011	2.495.716	0	0	129.135	2.366.581
	O/brdw.kaz.O+W	2012	2.366.581	0	0	129.135	2.237.446
		2013	2.237.446	0	0	129.135	2.108.311
		2014	2.108.311	0	0	129.135	1.979.176
9900440	Reserve invoering WMO en zorgloket	2011	527.657	21.106	91.630	0	457.133
		2012	457.133	18.285	91.688	0	383.730
		2013	383.730	15.349	92.605	0	306.474
		2014	306.474	12.259	93.531	0	225.202
9900450	Reserve conversie aandelen Vitens	2011	2.455.372	98.215	192.730	0	2.360.857
		2012	2.360.857	94.434	188.773	0	2.266.518
		2013	2.266.518	90.661	188.773	0	2.168.406
		2014	2.168.406	86.736	188.773	0	2.066.369

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

Reserve nr	Omschrijving	Jaar	saldo aan het begin van het jaar	Toevoeging via de resultaat bestemming	Onttrekking via de resultaat bestemming	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo aan het einde van het jaar
9900470	Reserve Basispakketten bibliotheek	2011	30.155	0	4.620	0	25.535
	2011-2015	2012	25.535	0	4.620	0	20.915
		2013	20.915	0	4.620	0	16.295
		2014	16.295	0	4.620	0	11.675
9900490	Reserve dekk.kap.lst. arch.stell/dig. infob.	2011	53.976	0	0	8.416	45.560
		2012	45.560	0	0	8.416	37.144
		2013	37.144	0	0	8.416	28.728
		2014	28.728	0	0	8.416	20.312
9900510	Reserve Dusinksweg Oms	2011	692.165	477.687	685.000	0	484.852
		2012	484.852	994.394	1.350.000	0	129.246
		2013	129.246	5.170	125.000	0	9.416
		2014	9.416	377	0	0	9.793
9900520	Reserve riolering	2011	3.607.844	0	859.935	0	2.747.909
		2012	2.747.909	0	703.577	0	2.044.332
		2013	2.044.332	0	513.854	0	1.530.478
		2014	1.530.478	0	279.734	0	1.250.744
9900530	Reserve afval	2011	906.172	40.478	0	0	946.650
		2012	946.650	94.244	0	0	1.040.894
		2013	1.040.894	147.520	0	0	1.188.414
		2014	1.188.414	202.275	0	0	1.390.689

Programmabegroting 2011 - Gemeente Dinkelland

Reserve nr	Omschrijving	Jaar	saldo aan het begin van het jaar	Toevoeging via de resultaat bestemming	Onttrekking via de resultaat bestemming	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo aan het einde van het jaar
9900540	Reserve Essentgelden	2011	5.501.690	220.068	150.000	0	5.571.758
		2012	5.571.758	222.870	150.000	0	5.644.628
		2013	5.644.628	225.785	150.000	0	5.720.413
		2014	5.720.413	228.817	150.000	0	5.799.230
9900550	Reserve avondopenstelling	2011	101.461	0	44.737	0	56.724
		2012	56.724	0	45.185	0	11.539
		2013	11.539	0	11.539	0	0
		2014	0	0	0	0	0
	Totaal	2011	45.718.000	5.871.136	9.035.213	1.620.350	40.933.573
		2012	40.933.573	6.541.844	7.195.842	1.583.375	38.696.200
		2013	38.696.200	4.529.971	4.078.406	1.571.342	37.576.423
		2014	37.976.423	4.395.559	3.424.142	1.518.164	37.429.676